

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

Dispvatio XV. De Loco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

fectionis in illa sententia, quæ est satis communis inter aduersarios, contra quos ad hominem valet hæc solutio.

Respondere posset secundo concedendo sequelam; nam si infinitæ species inæqualis perfectionis essent possibiles, non daretur status in perfectione essentiali: si enim homo excederet infinitas species inæqualis perfectionis, esset infinitæ perfectionis, sicut linea excedens infinitas lineas esset infinitæ extensionis. Nec refert quod excessus ille quem haberet homo supra infinitas species non ita fiat ut cuilibet speciei corresponderet in homine particularis gradus, sed ita ut vnico indivisibili gradu excederet omnes. Hoc inquam non refert, quia si sequeretur infinitas in homine, ex eo quod haberet infinitos gradus perfectionis, multo magis sequeretur infinitas in ipso ex eo, quod includeret vnicam gradum æquivalentem illis infinitis.

Sed contra hanc responsionem facit, quod quemadmodum licet linea finita excedat lineas infinitas syncategorematicas, quas includit; quandoquidem sit infinita syncategorematicæ; inde tamen non sequitur quod sit infinita simpliciter: eodem modo, quamvis homo excederet alias perfectiones syncategorematicas infinitas, non debet esse simpliciter infinitus.

Itaque melius responderetur distinguendo sequelam; infinitas species categorematicæ, concedo sequelam; nec hoc est inconueniens, sed necessarium; quia alias illa creatura esset illimitata ac infinita per perfectionis simpliciter: infinitas species syncategorematicæ, nego sequelam; nec hoc etiam esset inconueniens, quia non sequeretur quod illa species esset illimitata, aut infinita, simpliciter.

34 Obijcies quarto: in numeris potest in infinitum iri, nec vllus assignabilis est finitus numerus, cui non possit addi vnitas, qua redderetur maior, ut docet Aug. 12. ciuit. c. 18. & ex se patet: sed quælibet vnitas variat speciem numeri: ergo non est stabilis status in speciebus numeri, quin alia & alia in infinitum perfectior possit dari.

Confirmatur: quia in actibus reflexis potest dari processus in infinitum, qui tamen actus reflexi sunt distinctæ speciei; ergo non datur status in speciebus.

Confirmatur secundo: quoniam si sequeretur infinita perfectio in aliqua specie ex eo, quod excederet infinitas species inæqualis perfectionis, sequeretur, quod visio beatifica esset infinita perfectionis, quia excederet visionem, qua videretur Angelus, & infinitas visiones reflexas, quæ haberi possent de visione illa Angeli.

Respondeo ad hoc, quod est præcipuum aduersæ sententiæ fundamentum. In omnibus illis speciebus, quarum quælibet ex natura sua intrinseca dicit ordinem ad aliam speciem vltiorem, ita ut repugnet assignari vnâ, supra quâ alia addi non debet necessario, dari processum in infinitum, & infinitatem syncategorematicam tantum. Tales autem sunt species numerorum, & actus reflexi, ac similia quæ proportionem habent cum partibus infinitis syncategorematicæ, quæ includuntur in continuo; & propterea sicut in continuo, licet possit assignari pars includens infinitas partes syncategorematicas, illa tamen pars non est infinita categorematicæ, sed syncategorematicæ, quia non potest assignari vltima pars etiam de potentia absoluta: ita etiam in huiusmodi speciebus multiplicabilibus in infinitum, licet esset assignabilis aliqua, qua excederet infinitas alias, quia tamen illæ non sunt infinitæ, nisi syncategorematicæ ex eo, quod non potest assignari vlla ex illis supra quam alia in infinitum non possint superaddi, non debet dici illa species esse simpliciter infinita; sed secundum quid tantummodo & syncategorematicæ. Vnde in forma distinguo cōsequens obiectionis & confirmationis: non datur status in speciebus illis quæ ex natura sua exigunt vltiores species, concedo consequentiam; quæ non exigunt, nego.

Ad secundam confirmationem respondeo distinguendo sequelam: sequeretur, quod visio beatifica esset infinita perfectionis secundum quid & syncategorematicæ, concedo simpliciter & categorematicæ, nego sequelam.

Fateor tamen sincere, hanc obiectionem reddere mihi oppositam sententiam valde probabilem, & in rebus his concernentibus infinitatem, nullam partem esse, quæ non habeat magnam difficultatem.

Quæres, an sicut potest dari in creaturis aliqua perfectissima, quæ excedi nequeat in perfectione essentiali, ita etiam possit dari aliqua imperfectissima, qua imperfectior dari nequeat.

Respondeo mihi videri quod sic, quod etiam docet Arriaga supra. Fundamentum potissimum est, quod non implicet talis species, & quod quemadmodum dari potest status in perfectione summa, ita etiam possit in minima, à paritate rationis. Sed aduertendum tamen, quod quemadmodum sunt aliquæ species, in quibus potest procedi ad maiorem perfectionem in infinitum, v. g. species numeri; ita etiam esse aliquas species, in quibus possit procedi ad minorem & minorem in infinitum: ut sunt species visionum reflexarum, quarum prima habeat obiectum perfectius seipsa, quia eadem prorsus est ratio.

Possit hic agi de infinitate intentionis, an scilicet possit dari qualitas infinite intensa: sed de ea agemus in libris de generatione & corruptione.

LIBER IV.

PHYSICORVM.

Quandoquidem mobilitas localis, secundum quam moueri possit res à loco in locum, sit vna ex proprietatibus corporis physici, ut melius intelligatur natura talis mobilitatis & motus localis correspondens ipsi, agit hic de Loco Philosophus, & hac occasione agit pariter de Vacuo. Deinde quia omnis motus aut sit in tempore aut in instanti, agit præerea de Tempore.

DISPUTATIO XV.

De Loco.

Non agimus hic de loco, prout capitur metaphorice pro subiecto, in quo inhæret forma, quo sensu materia solet vocari locus formarum, & mens locus specierum intelligibilium; nec etiam de loco artificiali, qualis est vas respectu liquoris in eo repositi, & sedes seu cathedra vocatur locus hominis in ea sedentis: sed de loco proprie dicto, qui necessario requiritur ad motum localem tanquam terminus à quo & ad quem eius, qualem locum dari tanta experientia constat, quanta constat ipsi motus.

QVÆSTIO I.

Quid sit Locus?

Prima sententia circa hanc quæstionem est, locum esse spatium imaginarium repletum corpore locato, quod spatium intercedit inter latera corporis continentis, & est tantæ extensionis quantæ est ipsum corpus locatum. Hanc plures ex recentioribus tenent, speciatim Auer- sa q. 27. a. 1. Amicus tract. 20. q. 3. Et si opponatur ipsis Aristoteles, qui antiquos Philosophos hanc sententiam tenentes acriter impugnauit, responderet ipsum non locutum de spatio imaginario hoc, sed de spatio vero & reali iuxta sequentem opinionem.

Secunda sententia est locum esse corpus reale triplex dimensionis, in quo penetratiue recipitur corpus locatum, quod corpus vocatur spatium reale ad distinctionem spatij imaginarij. Hæc pluribus antiquis Philosophis adscribitur, & ita placuit Massio, ut in eam fateatur se iturum, nisi auctoritate Philosophi & D. Thomæ moueretur.

Tertia sententia est ipsum vbi esse locum: hanc referunt Complutenses, sed nullum pro ea citant auctorem.

Quarta sententia est, locum esse vltimam superficiem corporis ambientis locatum. Hæc est communior Scotistarum & Thomistarum cum Philosopho hi c.

CON

In aliquibus speciebus dari processum in infinitum.

Potest hic imperio diffiniri species.

CONCLUSIO I.

*N*ec spatium imaginarium nec spatium reale, nec ubi nec aliquid intrinsecum locato est locus proprie dictus. Hæc est iuxta quartam sententiam contraires primas.

*Probat*ur prima pars: quia spatium imaginarium est quid fictum, nullo modo existens à parte rei, nec potens existere; ergo locus realis & physicus, de quo loquimur, non potest consistere in illo. *Probat*ur antecedens: quia non est substantia aliqua realis, nec accedens, nec negatio aut privatio aliqua realis; alias non esset imaginarium.

Confirmatur: quia si esset substantia aliqua, deberet esse creata à Deo, & sic conveniret hæc sententia cum secundâ: si esset accedens, deberet habere aliquod subiectum, quale nequit assignari: si esset negatio, idem esset rem esse in loco, ac esse in negatione, quod est absurdum. *Deinde*, si spatium imaginarium est negatio, non alia negatio quam corporis: sed illa negatio corporis tollitur posito ipso corpore: ergo quando poneretur res in loco, tolleretur locus, quod est absurdum.

Rursus, si dicatur illud spatium esse capacitatem ad recipienda corpora, quæro quid sit illa capacitas; an positivum quid, an negativum: si positivum, ergo vel substantia, vel accedens reale, quod non asserunt aduersarii: si negativum, ergo ut ante dixi, idem esset corpus esse in loco, ac in negatione, quod videretur absurdum.

*Probat*ur secunda pars: quia spatium reale debet esse substantia trine dimensionis: sed absurdum est dari tale substantiam, in qua penetratiue daretur corpora quæ locantur: ergo non debet asseri quod locus sit tale spatium. *Probat*ur minor: cum quia nullum est iudicium talis substantiæ, ex quo colligeretur dari nihil autem debet dici dari absq; aliquo iudicio, ex quo colligatur dari: tum quia vel esset substantia corporea, vel specialis; non corporea, quia alias duo corpora penetrarent se naturaliter: non spiritualis, quia locus proportionatus corporibus non debet esse spiritualis; tum quia illa ipsa substantia extensa trine dimensionis deberet esse in loco alio non minus, quam substantia corporea, quæ in loco ponitur; quæro ergo de illo alio loco: an sit alia substantia? si sic, dabitur processus in infinitum: si non, ergo quemadmodum istius substantiæ locus non debet dici alia substantia, quam penetraret, sed aliquid aliud: ita etiam neque substantiarum corporearum locus debet dici alia substantia quam penetrarent: quæ ratio mihi convincit hanc partem conclusionis, sicut & prima ratio.

*Probat*ur tertia pars conclusionis: quia ubi est illud, per quod ponitur res in loco: ergo non est ipsemet locus.

Locus non est ubi nec aliquid intrinsecum.

*Probat*ur quarta pars: quia nihil intrinsecum potest excogitari, quod sit locus, nisi materia vel forma, vel quantitas, vel aliqua qualitas, vel presentia localis, quæ est ipsam ubi intrinsecum: sed neutrum ex his est locus corporis; non presentia aut ubi, ut paulo ante ostensum est, non materia nec forma, aut qualitas aut quantitas, tum quia hæc comitari solent corpus: locus autem deferitur ab ipso, quando movetur; tum quia ipsa materia & forma, & quantitas & qualitas sunt in loco, & de loco in quo sunt, hic æque quæritur de loco ipsius corporis: tum denique, quia nemo dicit corpus esse in sua materia aut quantitate aut qualitate, tanquam in loco.

*Obijci*es primo, maius spatium occupatur à corpore magno quam parvo, & à toto mundo quam à parte mundi: ergo datur spatium vel reale vel imaginarium, in quo sit corpus magnum distinctum à spatio, in quo sit corpus parvum, & in quo sit totus mundus secundum se totum: sed illud spatium non est corpus aliquod ambiens, nullum enim est corpus ambiens totum mundum; & quodcumque corpus ambiens aliud corpus posset destrui relicto illo corpore adhuc occupante tantum spatium, quantum ante occupavit: ergo aliquod aliud spatium: sed nullum assignari potest præter spatium, quod asseritur à prima aut secunda sententia, & quod negatur in conclusione: ergo conclusio est falsa.

Respondet nullum spatium occupari ab ullo corpore, nisi superficiem corporis ambientis, quæ si habet partes suas magis distantes quam partes alterius speciei ambientis aliud corpus, dicitur esse minus, quam spatium

occupatum à corpore circumscripto per aliam superficiem, cuius partes minus à se invicem distant. Quod si nulla superficies ambiat corpus, sicut nulla ambiat totum mundum, includendo in mundo caelos omnes, profecto corpus illud non debet dici occupare ullum spatium nec magnum nec parvum; sed solum potest dici, si partes ipsiusmet magis à se invicem distant, quam distant inter se partes alterius corporis, quod possit occupare maius spatium, quam alterum corpus. Vnde in forma.

Respondet distinguendo antecedens: si utrumque occupet spatium sibi proportionatum, concedo; si non occupet, nego antecedens; distinguo consequens similiter pro prima parte, negando vero ipsum pro secunda parte, nempe quod datur spatium maius occupatum à toto mundo quam à parte mundi: & per hoc patet ad reliquam partem.

*Obijci*es secundo: omnia impossibilia habent impossibilitatem respectu alicuius tertij duo corpora quanta habent impossibilitatem localem: ergo respectu alicuius tertij: non respectu superficiæ ambientis, quia ea ablata adhuc maneret impossibilitas eorum nec aliud tertium assignari potest præter spatium: ergo spatium illud est locus.

Respondetur negando subsumptum pro prima parte: habent enim impossibilitatem respectu superficiæ sic ut non possint naturaliter sub eadem superficie contineri simul: nec refert ad hoc quod superficies existat aut non existat; sufficit enim, quod due quantitates non possint naturaliter in se invicem sic applicari, ut eadem superficies utrique correspondere possit, si ponerentur sub superficie aliqua.

CONCLUSIO II.

*L*ocus est ultima superficies corporis continentis immobilis. Hæc est iuxta quartam sententiam cum Philosopho hic. *Probat*ur: tum quia nihil aliud potest convenientius assignari, quod locus: tum quia reuera eo ipso, quo aliquod corpus sub tali superficie continetur, dicitur esse in loco, & eo ipso, quo aliquod corpus non habet superficiem talem, sub qua contineatur, quemadmodum de facto non habet ultimum caelum, non dicitur esse in loco proprie loquendo: ergo locus consistit in huiusmodi superficie, loquendo de loco circumscripto corpore, de quo hic agimus.

Confirmatur conclusio declarando singulas descriptionis particulas: Dicitur *ultima superficies*, quia hic loquimur de loco immediato & proximo. Dicitur *corporis*, quia agimus de loco corporeo, in quo corpora actualiter extensa locantur. Vbi tamen aduertendum, non esse loco essentiale quod sit superficies, quæ sit actus alicuius corporis superficies; quia si daretur per potentiam absolute tam aliqua superficies circumscribens aliud corpus absolute ullo corpore, cuius esset superficies, esset tamen bene locus illius corporis contenti sub illa, ac si esset superficies alterius corporis. Et hinc optime *Scotus* in 1. d. 2. q. 6. n. 7. negat ultimitatem esse de ratione loci: sicut est continentia. Dicitur *continentis*: id est circumscribens seu intra se tenentis illud, quod dicitur esse in loco totali; per quod significatur agi hic de loco totali; unde per hanc particulam etiam excludi potest à ratione loci, cathedra respectu hominis, & ultima superficies eius, quia non circumscribit singulas partes eius, prout debet facere locus totalis. Dicitur *denique immobilis*, quia locus; ut locus, debet esse terminus à quo motus localis; non esset autem talis, si moveretur cum locato. Et hinc optime negat Philosophus, ultimam superficiem dolij, quod simul cum vino moveretur, esse locum vini; quæ tamen superficies si maneret immobilis, & inde moveretur vinum ad alium locum, posset habere rationem loci non minus, quam quæcumque alia superficies.

*Obijci*es contra hanc particulam, quæ valde difficilis est, & totam conclusionem. Superficies aeris ambientis turrim est locus eius, & tamen facile movetur huc illuc vel flante vento vel succedente quocumque alio corpore: ergo vel locus non est superficies corporis continentis vel non debet locus esse immobilis.

Complutenſis.

Complutenses, hic ex doctrina D. Thomæ, respondent superficiem materialiter consideratam posse moveri localiter, non vero si consideretur formaliter, ut scilicet dicit talem vel talem distantiam ad partes fixas mundi, v. g. & polos primi mobilis.

Sed contra, quia etiam ut dicit talem distantiam ad illas partes, potest moveri localiter: nā, si Deus moueret totum mundum ac caelos (ut bene posset facere) relictis omnibus partibus in eadem distantia inter se, quam iam habent, superficies continens turrim moueretur localiter simul cum turri etiam ut diceret eandem distantiam ad partes fixas mundi: ergo superficies non solum potest moveri materialiter considerata, sed etiam formaliter.

Propter hoc respondent alij locū dici immobilem nō à respectu ad partes fixas mundi, sed ad partes spatij imaginarij.

9 *Sed contra*: quia spatium imaginarium non est aliquid reale, sed aliquid imaginatum; ergo si superficies habet esse locum formaliter à respectu ad spatium imaginarium non est formaliter loquendo, aliquid reale, sed aliquid imaginarium, quod videtur absurdum.

Confirmatur: quia omnis respectus realis debet habere terminum realem: ergo respectus terminatus ad spatium imaginarium nequit esse realis; quandoquidem nec ipsum spatium sit quid reale.

10 *Respondeo ergo aliter* immobilitatem loci desumi à tali distantia ad terminum ad quem motus localis, quo mouetur corpus à loco ad illum terminum: nam locus ut dicit talem distantiam, nequit moveri etiam de potentia absoluta. Vnde in forma.

Respondeo distinguendo maiorem: secundum se precise, nego maiorem; ut dicit talem distantiam ad terminum ad quem motus localis, concedo maiorem, & similiter distinguo minorem, & nego consequentiam.

Dices: superficies cæli Lunæ potest retinere eandem distantiam ad superficiem convexam terræ, quæ superficies potest esse terminus ad quem motus localis, quo moueretur aliquid graue à superficie illa cæli Lunæ ad superficiem illam connexam terræ; & tamen moveri: nam si moueretur totus mundus simul retineretur eadem distantia inter utramque superficiem, sed tum utraque moueretur, etiam ut habens eandem distantiam: ergo non sufficit nostra responsio magis, quam Complutensium, quæ reiecta est.

Respondeo, immobilitatem loci desumi debere à distantia prædicta, non in hoc sensu, quod locus cum eadem distantia non possit moveri localiter quomodocunque sed quod non possit moveri localiter ad quemodocunque sed quod non possit moveri localiter ad quem, neque recedere ab ipso. Ratio autem quare debet huiusmodi immobilitas considerari in loco, est quia sine ea non possemus scire extensionem motus localis, qui fieret à termino à quo, ad terminum ad quem.

Dices: etiam Complutenses possent hoc modo dicere quod immobilitas loci desumi debeat ad partes fixas mundi in ordine tamen ad motū, qui fieret à superficie à partibus illis distante, ad quemcunque alium locum: nam ut sic est immobilis & seruans eandem distantiam necessario ad terminum ad quem istius motus.

Contra: quia quamuis non darentur ullæ partes fixæ mundi, posset motus talis esse à loco ad locum: si enim solū essent duo corpora distantia, vnum posset moveri localiter ad alterum: ergo ordo ad partes fixas mundi est impertinens ad locum.

Confirmatur: ad hoc ut possit dari motus localis, sufficit dari duas superficies inter se distantes, à quarum vna ad alteram transire possit corpus mobile, & ad hoc ut locus vnus sit immobilis ad alterum locum, sufficit quod ut sic distans non possit ad ipsum moveri.

Deinde, hæc sola necessario requiruntur ad motum localem: ergo impertinenter consideratur aliqua alia distantia loci præter hanc, aut aliqua alia immobilitas per ordinem ad quodcunque aliud.

11 *Obicies secundo*: sequeretur quod corpus immotum localiter posset mutare locum: sed hoc est absurdum: ergo. Probat maiorem: quia turris manens in eodem loco, non retinet semper eandem superficiem continentem, sed nunc habet hanc superficiem nunc illam; ergo si superficies etiam cum ref-

pectu quocunque distantia ad quæcunque sit locus corpus immotum mutat locū & transit ab vno loco in alium locum.

Respondent Complutenses supra distinguendo maiorem mutare locū materialiter, concedunt; formaliter, negant; & similiter distinguunt maiorem probationis. intelligunt autem per locum formaliter, speciem, ut substantiam tali distantia, abstrahendo ab esse numerico talis numero superficie & talis numero distantia, per locum autem materialiter intelligunt hanc numero superficiem, & hanc numero distantiam.

Hæc responsio, quamuis fortassis in re conveniat cū alia communi Scotistarū statim adducenda, non tamen placet quoad modum loquendi: quia licet aliqua duo individua humana conueniant formaliter in ratione specifica hominis, tamē pessime diceretur destructo vno individuo, v. g. Petro, non destrui hominem formaliter, sed materialiter tantum; ergo licet duæ superficies cum tali respectu distantia conueniant in ratione superficie ut sic, & distantia etiam, male dicitur, destructa vna non destrui superficiem cum distantia formaliter, sed tantum materialiter.

Confirmatur: quotiescunque destruitur individuum, destruitur etiā ratio specifica in illo inclusa formaliter; ergo si destruitur hæc superficies cum tali respectu distantia, destruitur ratio superficie ut sic, & ratio distantia in illa inclusa.

Confirmatur secundo, quia quoties locū transit de vno numero loco ac alterū numero locū, videtur debere moveri localiter: sed turris immota secundū aduersarios transit de vno numero loco tam quoad rationem, formalem, quam materiale ad alium numero locum; neque enim eadem numero ratio formalis loci potest reperiri in superficiebus numero distinctis: ergo adhuc manet vis objectionis, non obstante hac responsione.

12 *Respondetur ergo aliter* distinguendo maiorem: posset mutare locum accipiendo alium locum numero distinctū à priori loco, sed æquiualem tamen illi & non distantem localiter ab illo, concedo maiorem: accipiendo aliū locū distantem localiter à priori loco, & propterea non æquiualem illi, nego maiorem, & conformiter ad hoc distinguo minorem, & nego consequentiam.

Itaque ut aliquid moueatur localiter, non sufficit quod acquirat varia loca quomodocunque, sed requiritur quod ab vno loco transeat ad alium locum distantem localiter; vnde quia turris immota, licet transeat ab vno loco ad alium, quādo variæ superficies sibi inuicē succedentes eā ambiunt, quia tamē non est distantia localis inter illas superficies, propterea non dicitur moveri localiter, & hinc etiā dicuntur illa plura loca, quæ succedunt circa illam turrim esse æquiualeia sibi inuicē; & quasi vnus locus æquiualem; quia quantum ad motum localem turris perinde est, quod succedant sibi inuicem, aut quod maneant semper vnus tantum locus, nā quemadmodum si maneret semper vnus locus, turris non moueretur localiter, ita etiam nec moueretur localiter, quamuis succedant circa ipsam varia illa loca non distantia à se inuicem localiter.

13 *Obicies tertio*. Quidquid mouetur localiter, acquirit alium & alium locum: sed primum mobile posset moveri localiter, quamuis non daretur aliud cælum, aut corpus supra ipsum, sub cuius superficie conineretur; ergo acquirit alium & alium locum: sed non acquirit superficiem: ergo superficies non est locus.

Respondeo distinguendo maiorem: si sit in loco, dum est in termino à quo, & in termino ad quem, concedo maiorem: si non sit, nego maiorem, & concessa minore nego consequentiam: quia non esset in loco, si non esset aliud corpus supra ipsum, sub cuius superficie conineretur.

Et si quæras quomodo ergo possit moveri localiter quandoquidem motus localis sit motus mobilis à loco in locum.

Respondeo, dici moveri localiter, quia mutat præsentia suam localem ad corpora contenta sub ipsa: & in hoc etiā sensu potest dici esse in loco, quia scilicet dicit talem præsentia ad alia corpora: quod tamen non sufficit ut dicatur esse in loco, prout locus hic definitur, & est aliquid continens aliud seu in quo aliud continetur.

Diuisio

Divisiones Locorum.

15 Pro maiori autem declaratione loci advertenda sunt aliquot loci divisiones.

Quid locus
intra-
tus, & ex-
traneus.

Prima est, qua dividitur in locum extrinsecum & intrinsecum: *intrinsecus* est ipsum ubi, seu id à quo formaliter res habet poni in loco; quod tamen meo iudicio satis improprie locus dicitur, quia ex hac ipsa illius explicatio- ne non tamen locus dici debet, quia id quo res collocatur in loco. *Locus intrinsecus* est illa alia res, ad quam aliquid dicitur habere præsentiam, sic enim explicandum sentio locum extrinsecum, ut sic; communem omni loco extrinseco, tam definitivo quam circumscriptivo; quod si velit quis restringere locum extrinsecum ad locum physicum, & proprium, quatenus de eo egit Philosophus, dicat locum extrinsecum esse ultimam superficiem corporis continens immobilis.

Quid defi-
nitivus &
circumscri-
ptivus.

16 Secunda divisio loci est in circumscriptivum, & definitivum. *Locus circumscriptivus* est, qui continet corpus totaliter ambiendo illud sic, ut una pars corporis continens corresponsdeat parti corporis locati, & alia alteri; & hic est locus proprie dictus, de quo hic agitur præcipue; quia est locus competens corporibus naturalibus. Porro adver- tendum quod huiusmodi locus possit considerari vel cum impenetrabilitate, vel cum penetrabilitate: si consideretur cum penetrabilitate, aliqui reducant ipsum ad locum defini- tivum, & competere substantiæ, quamvis non esset af- fecta quantitate, sed haberet tamen partes extra partes: ve- rum quoad etymologiam nominis, penetrabilitas non im- pedit circumscriptivum: unde non obstante penetrabili- tate possit superficies esse locus circumscriptivus, sed de hoc non potest esse alia quæstio, quam de nomine.

Locus definitivus est ille, cui alia res est præsens sine commensuratione partis loci ad partes locati, sed sic, ut to- ta res locata sit correspondens cuilibet parti loci: sic cor- pus Christi est in Eucharistia, seu in superficie continente Eucharistiam, & Angelus indivisibilis sic potest esse in lo- co indivisibili, palmari verbi gratia.

Quid co-
mune ac
proprius.

Tertia divisio loci est in communem, & proprium: *communis* est qui continet multa locata: sic aqua dicitur locus piscium, aer autem terra animalium terrestrium; *proprius* est qui vni soli correspondet.

Naturalis
volens,
non.

Quarta divisio est in naturalem, violentum & neutrum: *naturalis* est, ad quem res inclinatur, *violentus* à quo ab- horret: *neuter* ad quem res nec inclinatur, nec ab eo ab- horret.

Aliæ divisiones loci in dextrum, sinistrum, sursum, deorsum, ante, retro, totalem, partialem patent ex ipsa nomi- nibus.

Dubia circa locum.

17 Quæres primo, an locus possit esse in loco?

An locus
possit esse
in loco.

Respondetur quod sic: certum enim est quod su- perficies æreis, qua continetur terra, sit saltem mediante reliquo aëre, contenta sub superficie concava Cæli Lunæ, aut sphaeræ ignis, si detur talis inter aërem & Cælum Lu- næ; nec denique est aliqua inconuenientia in eo, quod vnus locus sit in alio loco.

Dices: sequeretur processus in infinitum.

Respondetur negando sequelam: quia stabitur in loco vl- timo, qui aliam circa se non habet, qualis est superficies connexa Cæli primi superioris.

Quæres secundo, an locus dicat essentialiter continentiam actualem, an vero solum potentialem aut aptitudinalem.

An locus
dicat ef-
fentialiter
continentiam
actualem.

Respondetur quæstionem esse de nomine, atque adeo utrumque posse dici, prout explicabitur illa particula defi- nitionis *continentis*: melius tamen est dicere quod dicat so- lum essentialiter continentiam aptitudinalem aut radica- lem, tum quia definitiones communiter, quamvis denitur per verba significativa actum, intelliguntur tamen aptitu- dinaliter: & deinde dicimus communiter vnam rem tende- re in talem locum antequam actu eo perueniat, qui tamen locus eo tempore non continet ipsam actu. Nec oppositum huius traditur à Scoto in 2. d. 2. q. 6. litt. G. aut n. 10. quid- quid dicat *Mastrius*, pro quo.

18 Dices: si potentialis continentia sufficeret, pars de-

beret dici esse in toto, tanquam locatum in loco: sed hoc est contra omnes, ergo.

Respondetur negando sequelam, quia licet vna pars rotius ambiatur à superficie connexa alterius partis, tamen vni- tur physice illi parti ambiens, ita ut necessario secum deferre debeat alteram partem locatum autem non vnitur sic loco.

Deinde hæc replicata retorqueri potest contra Mastrium; quia alia pars actu ambiatur ab altera parte totius: ergo si continentia actualis constituat locum, illa pars erit in lo- co; quod si non obstante quod locus sit superficies actu continens secundum *Mastrium*, illa pars non sit in toto tanquam in loco, quia scilicet aliquid impedit: sic simili- ter quavis locus esset superficies aptitudine continens, illa pars non esset in toto tanquam in loco, propter idem im- pedimentum, quod tam bene sufficit nobis quia *Mastrius*.

Dices secundo pro eodem: sequeretur quod baculus ex- tractus in aqua, adhuc posset dici esse in aqua tanquam in loco & quod aqua esset locus eius, quia aqua potest eum recipere.

Respondetur negando sequelam pro prima parte: cum enim non hanc aqua vilo modo, quomodo possit esse in illa tan- quam in loco? concedo autem sequelam pro secunda par- te: verum enim est quod aqua sit locus baculi etiam ex- tracti non quidem in quo sit actu, sed in quo possit esse.

19 Quæres tertio: An superficies, quam materialiter importat locus, & continentia ac immobilitas quam dicit formaliter, faciant vnum per se ex genere & differentia, aut potius vnum per accidens ex subiecto & accidente, aut per se ex subiecto & propria passione.

An mate-
rialis & for-
male loci
faciant vn-

Respondetur, si loquamur de continentia actuali, clarum esse quod illa sit accidens superficiei quandoquidem pos- sit ipsi adesse, & abesse, & sic respectus, nec habeat vllam proportionem actus per se respectu superficiei magis quā albedo habeat respectu parietis: & idem dicendum est à paritate rationis de respectu distantia: talis, à quo habet locus esse immobilis. Si vero loquamur de continentia aptitudinali, illa est proprietas superficiei, non secus ac ri- sibilitas est proprietas hominis. Si denique loquamur de continetia radicali, illa conuenit cum vltima differentia superficiei, nec consequenter facit vnum per se cum super- ficie, sicut nec rationalitas cum homine; sed bene facit vnum per se cum genere, in quo conuenit superficies cum aliis rebus, sicut rationalitas facit cum animali: nec hæc res maiori digna est consideratione, aut examine.

QVÆSTIO III.

Verum possit aliqua creatura produci absque vilo loco, aut vocatione.

20 Certum est, siue loquamur de loco extrinseco cir- cumferibente, siue etiam de respectu aut modo, quo habet res aliqua collocari in tali loco, supremum Cælum esse absque vilo loco, aut vocatione: si autem lo- quatur de respectu, aut modo, à quo habet res distare tantum, vel tantum ab alia re, siue esse indistans ab illa; & dicamus rem esse in loco, quæ ab alia re distat, aut indi- stat; non minus est certum, quod de facto nulla res sit, quæ non sit in loco, & quæ non habeat vocationem; vel enim inter quamcumque rem assignabilem, & aliam rem quamcumque potest interponi alia res, vel non potest. Si potest, iam distans: si non potest, iam non distabit: ergo necessario debet omnis res habere vocationem in hoc sensu. Sed si Deus crearet aliquem Angelum solum, nulla alia re simul creata, ille Angelus non esset in loco nec priori nec posteriori modo; nec enim circumferibere- tur, nec esset distans aut indistans ab vlla re magis, quam corpora iam existentia possunt dici esse distantia, aut indi- stantia ab Antichristo nondum existente.

Res potest
poni absq[ue]
distantia
aut indistan-
tia ab alia
re.

22 Dices: esset indistans à Deo Angelus ille: ergo esset in loco posteriori modo.

Respondetur negando consequentiam, quia esse in loco posteriori modo dicit distantiam, vel indistantiam, ab eo à quo possit res localiter discedere, vel accedere magis aut minus, hoc autem non conuenit creaturæ in ordine ad Deum, quia Dens ob immensitatem debet necessario esse indistans ab omni creatura existente, unde creatura nulla potest ab illo recedere, aut ad illum accedere.

Z. z

In

In alio ergo sensu examinari debet praesens quaestio, ut habeat controuersiam; nempe, an res creata quaecumque debeat necessario habere aliquam ubicationem determinatam, à qua dicatur esse hic & non alibi, verbi gratia, in hoc loco reali vel imaginario. *Suarez. 4. de Angelis c. 3. tenet partem affirmatiuam. quem sequitur Arriaga hic affirmans eam esse communem sententiam. Vasquez, Moncaus & alij tenent negatiuam.*

CONCLUSIO.

Potesse res creari à Deo absque vlla praesentia aut ubi. Hæc est conformior Scoti principis dicentis, ubi esse relationem extrinsecam aduenientem, & eam expresse tenet Vasquez & Moncaus.

*Probat*ur autem: quia si Angelus solus crearetur à Deo, non esset imaginabile, ad quid ipsi deferuieret aliquod ubi aut praesentiam; nec posset explicari effectus formalis, quem tribueret Angelo; nec posset etiam assignari vlla ratio, ob quam Angelus deberet vllum ubi habere.

Dices Angelum habere necessario esse suum in aliqua parte spatij imaginarij.

Contra quia spatium imaginarium non est aliquid reale, sed quid fictum, ut etiam aduersarij fatentur, praesertim Arriaga; sed omnino absurdum est, quod aliquid debeat habere necessario praesentiam realem ad aliquid fictum.

Dices Deus ipse coexistit spatij imaginariis, & quidem necessario, ergo creatura potest illis coexistere.

Respondet negando antecedens, quauis enim Deus sit immensus & sic se habeat, ut nihil possit produci, cui non sit intime praesens; tamen non propterea censendus est coexistere spatij imaginariis extra mundum positis, quia talia spatia eo ipso, quo solum sunt imaginaria, nequeunt habere Deum sibi realiter coexistentem.

Confirmatur quia vel ubi quodcumque debet esse quid absolutum, vel respectuum; si absolutum: ergo debet habere aliquem effectum absolutum: sed talis non potest assignari, qui necessario sit coniunctus cum Angelo, qui solus esset productus. Si respectuum, ergo debet necessario habere aliquem terminum realem: sed nullus esset terminus relationis, quam diceret Angelus; ergo non solum non haberet ubi, sed nec posset habere.

*Probat*ur secundo, quia ubi quodcumque, siue sit absolutum, siue respectuum, est quid posterius re ubicatione, & producibile per actionem realiter distinctam ab actione, per quam producitur res, quæ ubicatur: ergo potest res ubicata produci absque vlllo ubi. Antecedens conceditur communiter: probatur consequentia axiomate celebri Scoti, quod omne prius realiter distinctum à posteriori & producibile per actionem distinctam ab actione qua producitur posterius, possit conseruari, ac produci absque posteriori, & ratio est primo, quia aliàs non esset prius, quia dependeret in suo esse reali à posteriori, quandoquidem non posset habere suum esse absque posteriori: secundo, quia non potest assignari cur prius tale haberet tam necessariam connexionem cum posteriori tali, ut non posset esse absque illo posteriori: quod maxime locum habet, quando prius est quid absolutum, & non est actualis relatio habens posterius pro termino.

Dices contra hanc rationem primo: partes unitæ sunt priores toto composito, & tamen nequeunt esse absque illo: ergo falsum est prædictum axioma.

Respondet negando sequelam, tum quia partes unitæ, ut unitæ, non sunt priores prioritate in quo, quam totum, sed prioritate à quo, quia ut suo loco diximus, ipsamet vnio est causalitas, qua producunt totum: causalitas autem non est prior prioritate in quo, sed à quo, respectu termini, qui causatur ea mediante; tum etiam quia in partibus unitis reperitur relatio vnionis, quæ, cum etiam sit causalitas, qua causant totum, ex natura sua intrinseca exigit totum, quemadmodum omnis relatio exigit suum terminum. Quod si etiam non esset causalitas, ut alij plures tenent ex Scotistis, tamē esset talis natura, ut ea supposita, emanaret necessario causalitas partium circa totum sine vlla actione causa efficiētis præter actionem productiuam

vnionis & partium vnitarum: unde non est idē de partibus unitis, ac toto, & de cōseruatione prioris absque posteriori, quando vtrumque est producibile per actionem propriam ad se immediate terminatam. Ex quo patet retorqueri posse hoc argumentum: si totum esset producibile per actionem ad se immediate terminatam distinctā ab actione, qua producitur vnio partium, posset vnio partium esse producta absque eo quod produceretur totum: ergo similiter dicendum in proposito.

25 Dices secundo, duo alba sunt priora similitudine, & tamen nequeunt produci absque similitudine: ergo falsum est axioma.

Respondet, admittendo similitudinem distinctam, negando consequentiam, quia similitudo sequitur per emanationem, & non producitur per actionem vllam physicam ad se immediate terminatam: axioma verò loquitur de posteriori producibili per actionem ad se immediate terminatā. Quod si similitudo produceretur per actionē ad se immediate terminatam, falsum esset antecedens, & ex falsitate eius confirmari posset axioma nostrum.

Dices tercio, linea est prius quam curuitas aut rectitudo, & corpus quam figura vllarū: sed tamen nec linea potest esse absque curuitate, aut rectitudine, nec corpus absque aliqua figura: ergo falsum axioma.

Respondet negando minorem, quia tam linea, quam corpus possunt reduci ad punctum indiuisibile, & tum non haberent, nec curuitatem, nec rectitudinem, nec figuram vllam.

26 Dices: saltem linea extensa & corpus extensum sunt priora curuitate & rectitudine ac figura quacumque: sed tamen nequeunt esse absque aliqua ex illis: ergo adhuc axioma est falsum.

Respondet distinguendo maiorem: sunt priora eo modo, quo gradus superior est prior gradu inferiori, concedo maiorem: sunt priora eo modo quo aliquid singulare realiter distinctum ab alio singulari est prius illo, nego maiorem, & concessa minori, nego consequentiam.

Quod ut intelligatur, aduerte lineam curuam & rectam continere vniuocē in ratione lineæ extensæ ut sic, sicut homo & brutum in ratione animalis, & similiter corpus extensum figuratū hac figura & illa figura, verbi gratia orbiculari, & quadrangulā, conueniunt in ratione corporis, extensi, ut sic, eodem modo: unde quemadmodum non est idem realiter animal quod contrahitur ad hominē & brutum, licet sit idem formaliter, aut similitudinarie; ita etiam non est idem realiter corpus extensum ut extensum, quod contrahitur ad corpus extensum quadrangulare & orbiculare; nec eadem realiter linea extensa, quæ contrahitur ad lineam extensam rectam, & lineam extensam curuam. Axioma autem loquitur de aliquo priori, quod nō est gradus superior ad posterius, sed quid determinatum singulare. Unde hæc replica nō facit ad propositum: nec credo vllam posse haberi, quæ infringat prædictum axioma.

27 Obijciunt primo: Angelus ille solus, qui esset productus à Deo, necessario deberet habere distantiam à Mundo, qui postea produceretur, aut indistantiam: ergo necessario deberet habere aliquod ubi, quia distantia ac indistantia concomitantur necessario ubi.

Respondet primo, distinguendo consequens: quando produceretur Mundus aut alia creatura, transeat; antea, nego consequentiam.

Respondet secundo, & melius distinguendo antecedens: deberet habere distantiam aut indistantiam, capiendō indistantiā pro negatione distantie, concedo antecedens: capiendō ipsam pro proximitate aut contiguitate, aut pro eo, à quo res habet non esse procul, nego antecedens & consequentiam. Itaque existimo quod de facto non obstante creatione mundi Deus posset producere hominem absque eo quod esset in mundo, aut distans aut indistans à mundo, capiendō indistantiam secundo modo iam explicato.

Et si quæras ubi esset. *Respondet*, nullibi, sicut responderem de Deo antequam vllam rem creauit.

Dices: ille homo deberet esse extra hunc mundum, & consequenter

Deus non coexistit spatij imaginariis.

Prius potest conseruari absque posteriori.

Aliquid potest produci nec intra nec extra mundum possit.

consequenter in spatiis imaginariis, ac in aliqua parte determinata illorum spatorum.

Respondeo distinguendo antecedens: extra, id est non intra mundum concedo; extra, id est in aliquo alio loco, qui non esset in mudo, nego antecedens & consequentiam, quia spatia imaginaria sunt vere nihil, & absurdum est quod res realiter producta sit in nihilo, & quod nihil habeat partes determinatas.

28 *Obiicies secundo*: Posset Deus mouere realiter totum mundum a loco, in quo iam est, ad ulteriorem locum versus occidentem aut orientem: ergo iam habet ubi aliquod determinatum, quod non haberet tum, quando sic moueretur: sed si totus modus iam habet aliquod ubi determinatum, etiam Angelus haberet tale ubi, etiam si solus crearetur. Probatur antecedens: quia posset Deus creare alium mundum extra hunc mundum ad Orientem, & posset hunc mundum loco illius mundi ponere, vel ponere ipsum magis aut minus vicinum illi: ergo potest de facto absque creatione alterius mundi illum a loco, in quo iam est, mouere ad orientem vel occidentem.

Respondeo negando antecedens & suppositum: neque enim mundus totus secundum se totum est in aliquo loco iam; neque potest moueri ad alium locum de facto, nisi creetur de nouo alius locus, quia non datur alius locus ad quem posset moueri. Ad probationem antecedentis concedo antecedens, & nego consequentiam, quia creato alio mundo, & hic mundus haberet locum, quia haberet talem distantiam ad alterum illum mundum, & alius etiam ille mundus haberet similiter locum, unde posset ad se inuicem moueri localiter & vnus loco alterius poni.

29 *Obiicies tertio*: Non potest aliqua res produci, quin habeat aliquam durationem, ergo nec potest res produci quin habeat aliquod ubi. Consequentiam putat eundem *Arriaga*, quia sicut se habet duratio ad diuersa tempora, siue vera, siue imaginaria; ita ubi se habet ad diuersa loca, siue vera, siue imaginaria: & sicut res potest durare, & non in hoc, sed alio tempore, ita res potest ubicari, & non in hoc, sed in alio loco.

Respondeo primo, ex suppositione antecedentis, negando consequentiam: & disparitas desumi debet ex ipsismet principiis, ex quibus colligitur necessaria connexio rei existentis cum aliqua duratione, talia enim principia non habentur ad probandam necessariam connexionem rei existentis cum aliquo loco.

Respondeo secundo distinguendo antecedens: si loquamur de duratione, a qua habet res existere tanto, vel tanto tempore, seu taliter, ut si existeret tempus, illa res haberet coexistere necessario vel instanti eius, vel tantæ aut tantæ parti eius, concedo antecedens: & sic etiam transeat, quod corpus non possit produci, quin habeat se taliter, ut si existeret aliud corpus, cui commensuraretur, & relinqueretur illo modo, quo producit, deberet commensurari tantæ parti alterius illius corporis; nec posset etiam Angelus produci, quin si relinqueretur eodem modo, quo producit, & daretur alia creatura simul producta, deberet habere talem vel talē proportionem cum illa alia creatura, quantum ad commensurationem; sed hoc non est habere ubi.

30 *Respondeo tertio*: si loquamur de duratione, a qua habet res existere tali vel tali tempore, nego antecedens: Angelus enim solus productus à Deo non esset productus in illo tempore proprie loquendo, nisi in hoc sensu, quod non esset productus ab æterno, aut sic quin alia creatura posset antecedenter produci, & alia postea, & alia simul: & in hoc ipso sensu intelligendus est mundus ipse esse productus in tempore. In quo etiam eodem sensu potest dici, quod quicquid producit, ita producat, ut possit aliquid aliud produci in tanta, vel tanta distantia ad illud, quod non est contra nos.

Si vero loquamur de duratione, a qua habet res durare tanto, vel tanto tempore, hoc est taliter, ut si existeret tempus reale, quando producebatur, deberet coexistere aut instanti eius, aut tantæ vel tantæ parti eius, concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas autem est,

quod duratio rei non distinguatur à re & actione, per quā producitur: unde res durans non est prior quoad existentiam realem quam duratio, ut manifestum est, res autem, quæ ubicatur, prior est, ut supponitur, quam ubicatio: quare non est eadem ratio de illis quantum ad hoc.

31 *Quæres*, An præsentia localis sit res an modus. Hoc dubium proponitur, particulariter ab *Arriaga hic num.* 49, qui absolute asserit eam esse rem, & non modum, contra communem sententiam.

Ut solvatur autem hæc difficultas, ac vitetur quæstio de nomine, aduertendum rem posse capi multipliciter. *Primo* prout opponitur enti rationis, & sic certum est, quod ubicatio seu præsentia realis sit res. *Secundo* pro eo quod est quid absolutum, & sic, si præsentia sit relatio, ut tenent Scotistæ, non erit res, sed modus. *Tertio* pro eo quod potest existere sine alia re, cum tamen alia res non possit existere sine illa: & in hoc sensu materia prima comparata ad formam est res, quia potest existere sine vlla forma, præsertim in nostra sententia: & idem est de forma substantiali respectu materiæ primæ: in hoc verò sensu videtur *Arriaga* dicere quod præsentia sit res, quia potest existere sine re præsentē. Modus autem, prout opponitur rei in hoc sensu, est illud quod non potest existere sine re, respectu cuius dicitur modus; & sic cognitiones ceterique actus vitales essent modi in sententia Thomistarum negantium eos posse de potentia absoluta conferuari absque subiectis; in Scotistarum vero sententia tenentium oppositum essent res. Hoc supposito.

Respondeo absolute contra *Arriagam*, præsentiam localem esse modum in secundo & tertio sensu: quia est quid pure respectuum & consequenter impotens existere de potentia absoluta absque subiecto, hoc est, re locata, & non potens: vnde ipsi per unionem distinctam: ergo est modus & non res in secundo & tertio sensu.

Probatur antecedens quoad primam partem: quia est determinatio actualis rei locatæ ad locum, ergo est respectus non minus quam similitudo est respectus purus.

Confirmatur per omnia illa, quibus probauimus sex vltima prædicamenta esse respectus extrinsecus aduenientes.

32 *Dices*: cognitio est determinatio actualis intellectus ad obiectum, & tamen est qualitas absoluta: ergo non obstante quod præsentia localis sit determinatio actualis rei ad locum, poterit esse quid absolutum.

Respondeo primo, si non sit aliqua ratio particularis, ob quam dicatur cognitionem esse quid absolutum magis, quam præsentiam, utramque debere dici quid respectuum; si autem sit ratio aliqua particularis, quamuis propter eam debeat dici, quod cognitio sit quid absolutum, non debet idem dici de præsentia: quæ solutio est mihi realissima respectu huius difficultatis, & satis sufficiens.

Respondeo secundo distinguendo antecedens: est determinatio actualis, quæ sit per formationem similitudinis expressæ obiecti in intellectu, qualis similitudo nequit esse absque qualitate absoluta, concedo antecedens; est determinatio actualis, quæ non exigit productionem vllius qualitatis, nego antecedens, & consequentiam, quia determinatio, quæ sit per præsentiam, non exigit productionem vllius absoluti.

Probatur antecedens quoad secundam partem: quia nullus respectus petit vniri per unionem à se distinctam, nec potest existere absque subiecto.

33 Quod si etiam præsentia esset quid absolutum adhuc potius deberet dici seipsa vniri subiecto absque unionē distincta, quam, per unionem distinctam (præsertim si aliquid absolutum possit seipso vniri, ut tenent recentiores de actione & unionē) & consequenter, si id censendum est modus, quod vnitur subiecto seipso, & nequit existere absque subiecto, quamuis sit quid absolutum, potius præsentia dicendus est modus, etiam tenendo quod sit quid absolutum, quam res: quod est directe contra *Arriagam*, qui, nescio cur, tam sollicitè contra communem sententiam contendit præsentiam esse rem & non modum. Probatur hoc, quia licet sit absolutum, tamen adhuc est determinatio actualis sui subiecti

ad locum non minus quam vno aut actio: ergo quemadmodum hæc vniuntur seipsis: ita & præsentia seipsa vni-ri debet.

Confirmatur: quia non sunt multiplicanda entia sine necessitate: sed non est necessitas dicendi quod præsentia debeat vni-ri per aliam vni-ri-ōem: ergo non debet asseri alia vni-ri, per quam vniatur, sed debet potius dici quod vniatur seipsa.

34 *Dices*, non esse necessitatem multiplicandi vni-ones, per quas alia accidentia, verbi gratia albedo & nigredo vniuntur: & tamen vniuntur per alias vni-ones: ergo argumentum hoc à multiplicatione entium sine necessitate non vrget.

Respondeo negando antecedens, quod si verum esset, profecto non deberent multiplicari illæ vni-ones; sed deberent dici illa accidentia seipsis vni-ri. Ratio autem cur vni-ri debeant aliis vni-ōibus est, quod cum sint absolutæ entitates, & non determinationes actuales subiecti ad aliud, non possit assignari ratio, cur de potentia absoluta saltem non possint conseruari absque subiecto: ex suppositione autem, quod possint sic conseruari, sequitur manifeste, quod debeant vni-ri per alias vni-ones, & non seipsis; quia quæ seipsis vniuntur non possunt simul existere, quin vniantur.

QVÆSTIO III.

An vnica præsentia sufficiat substantia corporea, suisque partibus ac accidentibus.

35 *Q*uamuis certum sit quod non solum substantia corporea, verbi gratia equus, sed etiam, materia prima, forma, substantialis, quantitas, qualitates omnes in ipsa subiectata, sint in loco; dubitari tamen posset, an quodlibet ex his debeat habere præsentiam particularem distinctam, an vero sufficiat vt vnum ex ipsis habeat præsentiam, & cætera omnia solum sint in toto per accides, ratione coniunctionis cum illo alio. Non est ergo hic cōtrouersia, an vnica indiuisibilis vni-ō sufficiat pro substantia corporea distincta, quia sine dubio non sufficit, debet enim præsentia substantiæ corporeæ esse entitatiue diuisibilis sicut ipsamet substantia; neque enim præsentia manus est præsentia pedis, sed quælibet pars integralis habet propriam præsentiam. Sed vt dixi quæstio est, an quælibet pars essentialis, & quodlibet accedens, præsertim absolutum, debeat habere suum proprium vbi, aut præsentiam localem ad illum locum, in quo ponitur.

CONCLUSIO.

36 *Q*uælibet pars essentialis substantiæ corporeæ, & quodlibet accedens absolutum ita separabile ab aliis accedentibus & partibus illis essentialibus, vt posset esse in loco absque illis habet propriam præsentiam in loco. Hæc est communior sententia cum Suarez disp. 5. 1. met. sec. 5. Hurtado disp. 1. 4. sect. 4. Auerſa qu. 28. contra Vasquez, Ruminum & Complutenses hic qu. 6.

Probat ab Amico: quia si aliquid vnum vbi sufficeret, maxime vbi quantitatis: sed illud vbi non potest modificare aliquid nisi ipsam quantitatem: ergo non potest reddere alias formas vbicatas aut præsentis: modificatio enim exercetur in genere causæ formalis, forma vero non communicat effectum formalem nisi subiecto.

Contra: quia esse præsens hic non magis est effectus formalis præsentiae, quam esse quantum quantitatis: sed quantitas non solum potest tribuere hunc effectum suo subiecto, verbi gratia substantiæ, sed formis etiam subiectatis in seipsa, aut in suo subiecto, vt qualitatibus; ergo vbi posset dare suum effectum præsentiae non solum suo ubiecto, sed illis etiam quæ coniungerentur illi. Itaque quamuis forma non posset communicare suum effectum directæ nisi subiecto (quod tamen ipsum non est verum vniuersaliter) tamen posset sine dubio indirecte & quasi secundario; & aduersarij non volunt aliud, quam quod vnum vbi sufficiat ad reddendum aliquid vnum per se directæ præsens & cætera indirecte, quæ coniunguntur cum illo vno.

37 *Probat Auerſa*: quia si quantitas aut substantia po-

sita hic cum suis qualitatibus poneretur in alio loco absque illis qualitatibus, & postea poneretur illæ qualitates in illo alio loco, non essent in loco illo per præsentiam substantiæ, sed per præsentiam distinctam: ergo in quocumque loco habent præsentiam distinctam.

Impugnatur Mastrinus hanc rationem, quia falsum in ea supponitur, nempe quod possit poni substantia in illo loco, vbi non debeant poni omnes qualitates absolutæ suæ. Verum quia hæc etiam impugnatio dependet ab illa cōtrouersia, melius impugnatur negando antecedens, quia essent illæ qualitates in alio loco quantum ad hanc probationem per præsentiam ipsiusmet substantiæ existentis in alio loco, supposita tamen vni-ōe inhæſionis, aut informationis illarum cum illa substantia, vt existente in alio loco.

38 *Probat Mastrinus*: quia si destrueretur quantitas absque substantia, non ideo deberet substantia perdere locum, in quo fuit ante; & si substantia destrueretur relicta quantitate, quantitas non deberet mutare suum locum: ergo neutra est in loco per alterius præsentiam, sed quælibet per suam: & hæc ratio æque militat pro omnibus à se inuicem mutuo separabilibus, vt patet.

Sed contra resp. potest: quod si destrueretur illa vnitas, in qua vnum vbi illud, quo omnia coniuncta cum illa re, sunt præsentia loco, reliqua quidem possent manere in eodem loco, quo ante, sed non per illud ipsum vbi quo ante erant in illo loco; sed per aliud de nouo à Deo producendum. Nec maius inconueniens videtur, quod Deus de nouo producere debeat nouum, si velit ea manere in eodem loco quo ante, quam quod ab initio producat duo vbi aut plura, cum vnum solum sufficeret: quod si vnum non sufficiat, alia ratio præter hanc assignanda est.

39 *Probat* ergo melius primo: quia non est potior ratio, cur ex pluribus rebus absolutis, quæ reperiuntur in substantia corporea, præsentia vna subiectetur in vna, quàm in cæteris; nam quemadmodum si poneretur vna præsentia in substantia, & cætera absque præsentia coniungeretur cum illa substantia, deberent cætera necessario esse in quocumque loco, in quo esset illa substantia; ita etiam si vna præsentia poneretur in quantitate, & coniungeretur substantia cum illa quantitate, deberet poni in quocumque loco poneretur quantitas, saltem naturaliter: ergo similiter, si poneretur vna præsentia in albedine, & hæc inhæreret quantitati, & quantitas substantiæ, vbicumque esset albedo naturaliter, ibidem deberet esse substantia, & quantitas: ergo non est maior ratio ponendi præsentiam in vna ex rebus, quam in reliquis: sed quotiescumque forma aliqua potest poni in pluribus, & non est maior ratio cur ponatur in vno quam in reliquis, debet poni in omnibus: ergo tot debent poni præsentiae, quot sunt res in substantia à se inuicem mutuo separabiles.

40 *Confirmatur*: quia non habet accedens aliquod subiectatum in substantia aut quantitate esse in loco substantiæ aut quantitatis per hoc præcisè, quod inhæreat aut coniungatur cum illa substantia aut quantitate: ergo ab aliquo alio: sed nihil aliud potest assignari nisi præsentia particularis: ergo talis admittenda est.

Probat antecedens: quia secundum Scotistas formæ dependentes à loco non ponuntur in alio loco, quo replicaretur substantia, quamuis coniungerentur cum illa substantia intime; & secundum plures recentiores idem sequitur de formis absolutis quantum ad hoc, quod non necessario quæ sunt in vno loco, sint in alio loco, in quo simul esset subiectum earum: ergo ex coniunctione formæ aliquius cum quantitate aut substantia, non habet quod sit in loco, in quo est quantitas, & substantia: & fortassis Auerſa in sua probatione nihil aliud intendit quam hoc.

Aduertendum autem hic, quod data opera limitauerim conclusionem ad formas à se inuicem realiter & mutuo separabiles, quia si essent aliquæ necessario connexæ, vnum vbi sufficeret ipsis, & sic vnum vbi sufficit toti & partibus vnitis, tam in sententia Thomistarum quam nostrâ: Thomistarum quidem, quia non distinguunt totum à partibus vnitis, nostra vero quia quauis distinguamus totum à partibus, tamen non sunt mutuo separabilia, & consequenter

Quælibet pars essentialis & quodlibet accedens absolutum substantiæ habet propriam præsentiam.

CONCLUSIO I.

consequenter eo ipso quo partes vnitæ ponuntur in loco, necessariò sequitur totum esse in loco, & è contra.
Si autem queratur, in quo debeat poni ipsum vbi.
Respondeo, quod potius in partibus: tum quia priores sunt toto, tum quia possunt manere in eodem loco in quo est totum, absque eo quod totum sit in illo loco, scilicet vnione; totum autem nequit esse in loco, quin illæ sint in loco ipsius.

In quo sub-
iactatur vbi
quo totum
ponitur in
loco.

41 *Obiicies*. Superfluit omnis alia præsentia præter præsentiam quantitatis aut substantiæ, quæ est subiectum quantitatis: nam eo ipso, quo poneretur illa sola præsentia, & cætera coniungerentur cum quæritate aut illa substantia, ponerentur in loco; & eo ipso quo quantitas aut illa substantia moueretur ab hac præsentia ad aliam, cætera illa mouerentur similiter; ergo sufficit vna præsentia.

Respondeo negando antecedens, nam alia præsentia requiruntur vel ex hoc ipso capite, quod non sit maior ratio ponendi præsentiam in vno quam in reliquis, & quod possit poni in omnibus. Ad probationem antecedentis dico primo, eam posse negari iuxta principia posita in nostra confirmatione: dico secundo, quamuis concederetur, tamen non inde sequi sufficientiam vnius præsentia sic, quin alia debeat poni propter rationem iam dictam: quod totum confirmari potest per ea quæ diximus de duplici vnione lib. 1.

42 *Obiicies secundo*. In illo solo debet poni præsentia, quod per se moueri potest motu locali: sed quantitas aut substantia affecta quantitate est quæ sola per se moueri potest localiter: ergo in illa sola debet poni præsentia.

Respondeo negando maiorem, debet enim poni in omni illo, quod mouetur, quomodocumque moueatur, si possit habere præsentiam absque quod illud aliud, quod per se moueri dicitur, habeat præsentiam in eodem loco. Deinde quando dicitur quod sola quantitas aut substantia affecta quantitate per se moueatur, si intelligatur per hoc, quod illæ solæ moueantur, aut illæ solæ habeant præsentiam, falsum est: si intelligatur quod motus illorum solum intendatur à mouente, etiam falsum est: nam sæpe mouens per se solum intèdit motum qualitatis alicuius, vt caloris, verbi gratia; si vero intelligatur quod per se moueatur illa substantia, quantum ad hoc quod denominationes effectuum potius simpliciter debeant dici de toto, quam de partibus aut accidentibus, quando etiam illæ denominationes competunt toti, concedi potest minor, & negari, vt dixi, debet maior.

43 *Obiicies tertio*: omnia, quæ sunt in toto quanto, sunt quanta eadem quantitate: ergo omnia quæ sunt in toto præsentia localiter sunt præsentia eadem præsentia.

Respondeo negando consequentiam, quia plures quantitates sunt impassibiles, non vero plures præsentia.

Dices: quantitas est fundamentum seu ratio fundandi præsentiam, ergo si quantitas sit vna, præsentia debet esse.

Respondeo, distinguendo antecedens: præsentiam circumscriptiuam impenetrabilem, concedo antecedens; præsentiam definitiuam & penetrabilem nego antecedens, & similiter distinguo consequens: præsentia circumscriptiuæ & ex se impenetrabilis, transeat præsentia definitiuæ & ex se penetrabilis, nego consequentiam.

QVÆSTIO IV.

Vtrum duo corpora possint esse simul in eodem loco.

44 **C**ertum est plures res & substantias etiam materiales esse de facto naturaliter in eodẽ loco, vt patet de materia prima, forma substantiali, quantitate & accidentibus omnibus competentibus composito ex materia prima & forma illa: & hinc sequitur, quod ex pluralitate rerum ac distinctione non sequatur, quin possint omnes esse in eodem loco naturaliter; & consequenter, quandoquidem nulla alia ratio sit, ob quam Angeli plures non possunt naturaliter esse in eodem loco, dicendum esse potius quod possint. Difficultas ergo est de substantiis aut rebus affectis diuersa quæritate seu de substantiis aut rebus, quæ non vniuntur inter se mediâ informatione aut inhesionem.

Plures substantia, quæ naturaliter expellunt se ab eodem loco, atque adeo naturaliter nequeunt esse in eodem loco, possunt diuinitus seu supernaturaliter esse in eodem loco. Hæc est communissima cum D. 4. d. 49. quæst. 16. & D. Thom. ad 44. quæst. 2. art. 2. contra Durandum ibidem.

Plura cor-
pora pos-
sunt esse in
eodem.

*Probat*ur autem primo, quia nulla est in hoc repugnantia, vt patebit ex solutione obiectionum.

45 *Confirmatur primo*: quia difficilius captu est, quod vnum corpus possit simul & semel esse in duobus locis, quam quod duo corpora possint esse in eodem loco: illud potest fieri, vt dicemus quæstione sequenti: ergo & hoc. Maior patebit comparando obiectiones huius conclusionis ad obiectiones, quæ proponuntur contra replicationem corporis vnius in diuersis locis.

Confirmatur secundo, quia non magis repugnat duo huiusmodi corpora poni in vno loco, quam duo contraria in summo in eodem subiecto: sed hoc potest fieri supernaturaliter: ergo & illud.

*Probat*ur secundo, quia de facto corpus Christi dum exiuit ex vtero Virginis, & ingressus est ad suos Discipulos ianuis clausis, necessario fuit pro aliquo tempore vel instanti simul cum vtero Virginis, & parte illa domus, per quam intrauit. Præterea quando in Ascensione sua penetravit Cælos, vt ait Paulus ad Hebræos quarto, necessario fuit simul cum Cælis, neque aliter intelligi potest, quomodo penetraret Cælos: ergo possunt duo esse naturaliter in eodem loco.

Confirmatur: quia Patres exponunt modum, quo Christus fecit hæc omnia sic, vt velint ipsum penetrasse illa corpora, per quæ transiuit, absque apertione eorum: ergo ita sentiendum est potius quam tenendum cum Durando oppositum, qui frustra & gratis confugit ad aliam explanationem, dicendo Christum exiisse è claustro Virginis, intrasse ad Discipulos, & penetrasse Cælos, transeundo de extremo in extremum non transito medio; nam hic modus operandi est aut difficilior, aut æquè difficilis, ac modus ille penetrandi corpora, quem communis sententia, & Patres amplectuntur.

46 *Obiicies*. Expulsio alterius quantitatis est effectus formalis quantitatis: ergo quando quantitas ponitur in loco, debet necessario expellere aliam quantitatem; effectus enim formalis non potest impediri, quando applicatur sufficienter ipsamet forma.

Confirmatur: impenetrabilitas, quæ est passio quantitatis, non distinguitur realiter ab ipsa: ergo necessario semper debet esse impenetrabilis, & consequenter nequit admittere simul aliam quantitatem.

Respondeo distinguendo antecedens: est effectus formalis primarius, & inseparabilis ab illa, nego antecedens est effectus formalis & separabilis, concedo antecedens, & nego consequentiam.

Ad confirmationem respondeo distinguendo primam consequentiam: debet esse impenetrabilis illa impenetrabilitate, quæ est proprietas ipsius, concedo consequentiam: alia impenetrabilitate, nego consequentiam primam, & secundam etiam. Itaque, vt dixi in prædicamento Quantitatis, solum impenetrabilitas naturalis, seu in ordine ad potentiam naturalem, est proprietas quantitatis, non verò impenetrabilitas in ordine ad potentiam supernaturalem.

Obiicies secundo: Duæ partes eiusdem quantitatis nequeunt penetrari vlla ratione: ergo nec vna quantitas cum alia quantitate. *Probat*ur consequentia: quia est eadem ratio de penetrabilitate duarum partium eiusdem quantitatis, ac de penetrabilitate duarum quantitatum distinctarum. *Probat*ur antecedens: quia de essentia quantitatis est habere suas partes extra se inuicem: ergo nequeunt partes ipsius esse simul.

Confirmatur: quia duæ partes motus aut durationis, nequeunt coexistere vni durationi: ergo nec duæ partes quantitatis possunt coexistere eidem loco.

Respondeo negando antecedens cum sua probatione. cuius ratio patet ex dictis in disputatione de Quantitate.

Z z 3 Ad

Ad confirmationem nego consequentiam, & disparitas est: quod partes motus dicunt successionem essentialiter, qualem non possent dicere, si essent simul: duæ vero partes quantitatis nihil essentialiter dicunt, propter quod repugnaret eas esse simul. Imo ipsi aduersariis concedenda est disparitas inter partes motus, & quantitatis, quia alias, quemadmodum duæ partes motus nec simul nec successiue possunt coexistere eidem durationi: ita nec duæ partes quantitatis possent coexistere eidem loco, quod est absurdum, ac contra experientiam.

48 *Obiicies tertio*: sequeretur eundem locum bis reple-ri, & latera eius à duobus causis totalibus extendi, & red-di à se inuicem distantia; & præterea eundem locum, in quo esset vnū corpus, repleti & esse vacuum: repleti qui-dem, quia contineret vnū illud corpus; esse vero va-cuum, quia non haberet corpus aliud, cuius esset capax.

Respondetur, si per bis repleti intelligatur repleti à duobus, quorum quodlibet sufficienter repleret, quamuis alterum non adesset, concedendo illam partem se-quela; si aliud intelligatur, quod sit inconueniens, nego illam.

Ad illud de distantia laterum *respondeo*: si illa duo cor-pora penetrata moueretur simul à se ipsis ad locum, quod effectiue efficerent vt latera loci, quem occuparent, dista-rent à se inuicem, non tamen ita, vt quodlibet, esset causa totalis, sed vt partialis tantum. Si vero illa extensio late-rum nō fiat ab ipsis effectiue, sed ab alia causa; minus vir-get difficultas, vt patet. Quod si de extēsiōe formali lo-quamur, quæ scilicet sit per hoc, quod illa corpora im-pediant, quo minus latera loci possint cōuenire inter se, sicut facerent si non essent illa corpora inter illa: Dico illam formalem extensionem & impedimentum illud prouenire à duobus illis corporibus, tanquam à pluri-bus causis partialibus totalis extensionis & impedimen-ti; quamuis enim quodlibet ex ipsis esset sufficiens im-pedimentum, & actu totaliter impediret, si alterum non fuisset; tamen quando alterum est, neutrum est totale impedimentum.

Ad tertiam partem sequela *respondeo* eam negando, quia nō ab eo dicitur locus vacuus, quod careat corpore quod posset habere, sed ex eo quod nullum contineat corpus, & quod posset tamen continere; unde locus con-tinens vnū corpus sibi commensuratum, non est va-cuus, quamuis careat alio corpore, quod simul cum prio-ri corpore posset habere.

CONCLUSIO II.

49 *Substantie illa corporea, quæ naturaliter expellere so-lent se inuicem à loco, non possunt naturaliter esse in eodem loco; & huiusmodi substantia sunt omnes sublunares ad minus.* Hæc est omnium quantum ad primam partem, & communissima quoad secundam contra Fernelium, Petrum, Ioannem, & Argentinam.

*Probat*ur prima pars: ideo illæ substantiæ expellunt se inuicem naturaliter, quia habent virtutem naturalem expellendi se inuicem, quando debite applicantur: sed non potest naturaliter ab illis tolli illa virtus: ergo nō potest fieri quin naturaliter expellant se inuicem, & consequen-ter nequeunt naturaliter esse simul in eodem loco.

*Probat*ur minor: quia principium naturale expellēdi se inuicem à loco est quantitas: sed non possunt priuari natu-raliter quantitate: ergo nequeunt priuari virtute natu-rali expulsiua.

Confirmatur: quia nulla potest experientia aut ratione ostendi, quæ suadeatur contrarium; sed omnis experientia fauet nostræ conclusioni: ergo tenenda est potius quam opposita.

*Probat*ur secunda pars conclusionis: quia omnes sub-stantiæ sublunares habent quantitatem: ergo omnes expellunt se inuicem à loco, & nequeunt esse in eodem loco.

Confirmatur experientia, quæ de qualibet substantia sublunari corporea haberi potest.

50 *Dixi* autem in conclusionē: substantia corporea

sublunares ad minus; quia non est adeo certum quod Cæ-li sint impenetrabiles, neque enim adest sufficiens prin-cipium colligendi cum certitudine, quod astra errantia nō moueantur per Cælum penetrando ipsum, vt etiam non est certum quod afficiantur quantitate, quæ est principii impenetrabilitatis cum enim hæc vocetur proprietas materiæ, & non sit certum, quod Cæli constent materia, non erit etiam certum quod habeant quantitatem: & li-cet etiam haberent quantitatem, posset adhuc dubitari, an quantitas in Cælis petat connaturaliter expulsionem astrorum errantium ab eodem loco: licet enim esset eius-dem rationis cum quantitate sublunari, adhuc tamen posset in Cælis non exigere expulsionem aliorum corpo-rum omnium ab eodem loco, quamuis illam exigeret in sublunariis. Sed de hoc in libris de Cælo.

51 *Obiicies*. In condensatione plures partes quantitati-ue reducuntur ad eundem locum, & consequenter pene-trant se.

Confirmatur: quia scyphus plenus aqua admittit vlte-rius aliquos nummos, si dimittantur in ipsum, absque effusione aquæ: & panis recens vino immersus imbibit vinum ita, vt vtrumque retineat eundem locum: ergo natu-raliter fit penetratio corporum sublunarium quantita-tiarum.

Respondeo, abstrahendo iam à modo, quo fit conden-satio, negando consequentiam in hoc sensu huius conclu-sionis, quia hæc conclusio vult quod non possint res quā-titatiue penetrare se inuicem sic, vt manente re vna in eodem situ, quo ante, alia res possit occupare eundem lo-cum, quidquid sit an possit occupare eundem, mutato si-tu prioris corporis per qualitates aut agentia condensan-tia. Sed de hoc melius, quando agemus de generatione & corruptione.

Ad confirmationem respondeo negando consequentiam: quia dum iniiciuntur nummi in scyphum, aqua intume-scit, & crescit in cumulum in medio scyphi, accipiendo tantum loci ex parte aeris, quantum reliquit nummis, & ideo potius crescit sic in cumulum: quàm superfluit, quia siccitas labiorum scyphi impedit superfluentiam, cuius signum est, quod humectatis labiis statim incipiat de-fluere. Ad illud de pane dico, manifeste apparere quod intumeat, & acquirat plus loci quam ante: & deinde quamuis non acquireret, non sequeretur consequentia, quia vinum recipitur in poris panis, expulso aëre, aut aliis substantiis tenuibus.

QUESTIO V.

An idem corpus possit esse simul in duobus locis.

52 *C*ertum est experientia & communi consensu, vnū corpus non posse naturaliter esse in pluribus locis simul, nec circumscriptiue, nec definitiue. Certum est etiam vnū corpus posse esse in pluribus locis, ita, vt in vno sit circumscriptiue, & in alio definitiue aut sacramentaliter, acita etiam, vt in pluribus locis sit definitiue, vt patet in mysterio Eucharistiæ: nam corpus Christi est sacramentaliter in pluribus locis, & circumscriptiue in cæ-lo. Itaque difficultas huius quæstionis est, an idem corpus possit esse supernaturaliter in pluribus locis circumscri-ptiue, hoc est cum correspondentia partium sui ad par-tes cuiuslibet ex illis locis; quæ tamen difficultas, ex sup-positione quod corpus posset vlla ratione esse simul in pluribus locis, meo iudicio non deberet moueri in du-bium, quia prorsus est eadem ratio de existentia corpo-ris in duobus locis circumscriptiue, ac definitiue, seu sa-cramentaliter, vt ex dicendis apparebit.

CONCLUSIO.

53 *I*dem corpus potest esse in pluribus locis simul circum-scriptiue. Hæc est *Scoti* in quarto distinct. 10, quæst. 1. art. 2. cum suis & recentioribus fere omnibus, quos citat & sequitur *Suar. tom. 3. in 3. par. disput. 8. sect. 4. Arriaga hic sect. 8. contra D. Thomam 4. distinct. 10. qu. 2. & alios The- mistas*, quos citant, & sequuntur *Vasquez. tom. 3. in 3. par- tene disput. 189. & Complutenses hic.*

*Probat*ur

Substantiæ
sublunares
nequeunt
naturaliter
esse in co-
dem loco.

Idem cor-
pus potest
esse in plu-
ribus locis
circumscri-
ptiue.

Probatum primo, quia de facto id contingit: ergo potest fieri. Probatum antecedens: quia multi authores dignissime referunt, sæpe Christum Dominum apparuisse extenso modo in teritis: sed non est dicendum, quod non fuerit in cælis etiam tunc extenso modo, quia id esset contra illud A. 4. *Quem oportet calum suscipere usque ad tempus resurrectionis hominum*, & contra sanctum Augustinum relatum distinct. 2. cap. prima hæresis. *Donec finiatur sæculum, suum est Dominus*, & denique contra ipsum S. Thomam 3. par. quæst. 76. ergo fuit in cælo, & terra simul extenso modo. Bellarminus refert prædictas historias ad longum lib. 3. de Eucharistia, cap. 3. & 4.

Confirmatur, quia in Breviario Romano legitur de sancto Ambrosio, quod simul fuerit Mediolani, & adfuerit sancti Sancti Martini in ciuitate Turonensi: cui simile quid etiam refertur de sancto Antonio nostro de Padua, ac aliis sanctis. Nec sane ex hypothese quod non possit manifesta implicantia ostendi in simultanea existentia corporis in duobus locis, debent hæc historias aliter quam sonant explicari, aut negari.

54 *Probatum secundo*, quia de facto corpus Christi ponitur extensum, & circumscriptiue in cælo, ac simul intensum, & definitiue in Altari sub speciebus panis: ergo potest poni extensum simul in cælo & alio loco. Probatum consequentia primo, quia omnes ferè implicantie, quas adducunt Aduersarij contra extensam existentiam corporis in duobus locis, militant contra existentiam extensam in vno loco & inextensam simul in altero: ergo si iis non obstantibus potest poni corpus extensum in vno loco, & inextensum in altero; poterit etiam iis non obstantibus poni extensum in pluribus locis. Probatum eadem consequentia secundo, quia difficilius est ponere corpus Christi inextensum in Altari, quam intensum: ergo si non obstante existentia extensa, quam habet in cælo, potest adhuc poni inextense in Altari, poterit etiam poni, ea non obstante, extense in Altari. Probatum antecedens: nam ut ponatur inextense in altari debent fieri duo miracula, vnum quo ponatur in pluribus & alterum quo poneretur absque modo suo connaturali, hoc est extensione. Ut autem ponatur in altari modo extenso, non esset necesse ut fieret aliud quam vnum miraculum, quod scilicet poneretur in pluribus locis.

Confirmatur: quia facilius est ponere in materia simul duas formas, quorum vtramque potest successiue recipere naturaliter, quam quarum vnam nec successiue quidem potest recipere naturaliter: ergo facilius est ponere in corpore simul duas vibrationes extensas, quarum quamlibet potest naturaliter recipere successiue; seu seorsim sumptam, quam duas vibrationes, quarum vnam nempe intensam, nequit recipere naturaliter successiue, aut seorsim sumptam.

Confirmatur secundo. Vnus locus potest circumscribere simul supernaturaliter duo corpora, quæ nequit naturaliter circumscribere: ergo vnum corpus potest circumscribi à duobus locis supernaturaliter, licet ab illis naturaliter circumscribi non possit. Probatum consequentia, quia vnum non est magis difficile quam alterum, ergo si vnum fieri potest, potest & alterum.

55 *Probatum tertio*, & quidem principalissime conclusio, solvendo implicantias, quæ contra conclusionem proponi solent, tam à Thomistis, quam ab hæreticis, quorum hæc impugnanda veritas Catholica fidei de existentia reali corporis Christi sub diuersis hostiis eadem ipsa arma sumunt, quibus illi vtuntur aduersus nostram conclusionem.

Obijciens primo: idem nequit esse simul in pluribus temporibus, ergo nec in pluribus locis.

Respondeo negando consequentiam, quia ipsa tempora plura nequeunt esse simul, vt possit idem simul coexistere ipsis, loca vero possunt simul coexistere, & propterea poterit corpus, quantum ad hoc, ipsis simul esse præsens: quod si diuersa tempora possent esse simul, corpus posset coexistere illis simul, imo necessario coexistere, si coexistere vni. Adde contra Thomistas, si velint vt hoc argumento, idem posse vtgeri contra præsentiam sacramenta-

lem in pluribus locis: si enim ex eo quod corpus idem nequit esse simul in pluribus temporibus, sequitur, quod nequeat esse in pluribus locis circumscriptiue, sequitur etiam æque bene, quod nequeat esse in pluribus locis sacramentaliter: quod si ipsi negent hanc consequentiam, nos æque bene primam negare possumus: nec ipsi dabunt vnquam disparitatem sufficientem.

56 *Obijciens secundo*: sequeretur quod corpus existens, Romæ naturaliter, coexistere corpori existenti Corcagiæ; quia si Deus poneret vnum corpus Romæ & Corcagiæ, illa loca, in quibus esset, deberent necessario esse simul: quæ enim sunt eadem vni tertio, sunt eadem inter se.

Respondeo primo, hoc argumentum probare æque, quod vnum corpus nequeat esse definitiue in diuersis locis, & quod eadem indiuisibilis anima non possit esse vnita simul capiti & pedi, quin caput & pes sint simul loco: sed hæc non probat: ergo nec illud.

Respondeo secundo negando consequentiam: ad cuius probationem dico, si intelligatur axioma, vt debet in hoc proposito intelligi, quod ea quæ sunt eadem loco cum vno tertio, debeant esse eadem loco inter se, axioma esse verum: sed non facit ad propositum, quia illa duo loca, in quibus existeret idem corpus, non essent eadem loco cum illo, quia non essent in eodem vno loco, in quo ipsum esset, sed vnum esset in vno loco cum illo, & alterum in altero. Si vero intelligatur sic, quod illa, quæ coniunguntur, aut sunt præsentia vni alicui intime & indistanter, debeant intime & indistanter esse præsentia inter se, falsum est, vt patet in capite & pede præsentibus eidem animæ rationali, & tamen non præsentibus intime inter se, sed à se inuicem distantibus.

57 *Obijciens tertio*: sequeretur idem esse æquale maiori & minori loco, quod manifeste implicat, quia alias maior non esset maior, nec minor esset minor. Probatum sequela: corpus possum in duobus locis esse æquale cuiuslibet ex illis, & etiam vtriusque simul: sed vterque simul est maior, quam cuiuslibet seorsim sumptus: ergo esset æquale maiori & minori.

Respondeo primo, simile argumentum posse formari contra aduersarios: sicut enim sequitur, quod corpus possum in diuersis locis esse æquale illis simul & seorsim sumptis, atque adeo æquale maiori & minori: ita etiam sequitur, quod locus circumscribens duo corpora posita in eo supernaturaliter, esset æqualis vtrique simul & seorsim sumpto: ergo non possent duo corpora poni in ipso, quod est contra aduersarios, & communem Catholicorum sententiam probatam questione præcedenti. Quod si aduersarij aut negauerint secuturum quod ille locus esset æqualis maiori & minori, aut affirmauerint id non esse inconueniens, permittant nobis idem dicere in nostro casu: & quæcumque alia responsio sufficiat ipsis, eadem nobis æque bene sufficiet.

Respondeo secundo directe, distinguendo sequelam: id est habere tot partes, quot locus maior, & tot solum partes quot minor habet, nego sequelam; neque enim corpus possum in duobus locis habere tot partes, quot vterque locus simul sumptus habet, sed tot solum, quot locus vnus ex ipsis, quem occuparet connaturaliter: esset æquale maiori & minori loco, id est repletet totaliter maiorem & minorem locum secundum easdem partes replicatas, concedo sequelam, nec id est inconueniens, nec sequitur inde quod locus maior non esset maior; quamuis enim repletur eodem ipso corpore, quo repletur minor, replicato tamen, semper esset maior minori loco, qui plures partes includeret, quam minor.

Confirmatur hoc: quia anima de facto est æqualis capiti in quantum ad hoc, quod informat ipsum totaliter, & est etiam æqualis toti corpori, quod est maius capite, quia informat ipsum totum: ergo similiter non est inconueniens quod vnum corpus secundum se totum possum in pluribus locis sit æquale vtrique, & cuiuslibet ex illis, quantum ad hoc, quod occupet totaliter vtrumque, & quamlibet ex illis.

Rursus, de facto corpus Christi habet æqualem præsentiam sacramentaliter vni loco & pluribus locis: ergo

posset habere æqualem præsentiam circumscriptiuam vni loco & pluribus locis.

8 *Obiicies ex D. Thoma & Complutensibus*: De ratione loci circumscriptiuæ est, quod vndeque circumscribat & comprehendit locatum, & quod sit adæquatus ipsi: ergo implicat quod corpus ab eo circumscriptum ac comprehensum, sit extra illum locum; quia alias locus ille esset & non esset adæquatus.

Confirmatur: Implicat locatum contineri ac adæquari ab aliquo loco, & partem ipsius esse extra illum locum: ergo multo magis repugnat quod totum sit extra illum locum.

Confirmatur secundo, quia non vtrumque continet locus locatum, sed tanquam terminus: sed id quod continetur in alio tanquam in termino, nequit esse extra illud: ergo. Maior pater ex definitione loci tradita à Philosopho, quod sit terminus seu extremitas corporis continens: probatur minor: tum quia extremum seu terminus definitur à Philosopho esse id, extra quod nihil rei possumus vltimè præterire, quia terminus vltimus motus est id, extra, vel vltra quod nihil datur motus.

Confirmatur tertio: quia sicut de ratione infiniti est, quod non possit perueniri ad terminum eius: ita de ratione finiti est, quod non possit perueniri ad amplius esse eius: sed de ratione locati circumscriptiuæ est quod terminetur & finiatur ab hac mensura loci: ergo non est peruenire ad amplius esse in loco circumscriptiuo.

Confirmatur quarto, quia quantitas ratione suæ essentia est prima ac principalis ratio, per quam corpus redditur formaliter aptum ad extensionem & præsentiam localem: ergo si non potest naturaliter reddere substantiam idoneam ad duplicem extensionem, nec id poterit facere per ordinem ad Diuinam omnipotentiam, & consequenter nequit corpus poni circumscriptiuæ in pluribus locis. Probatur consequentia: quia effectus proueniens ab aliqua forma, vt à causa formali principali, causatur ab illa, ratione suæ naturæ virtutis, vnde non potest causari ab ipsa naturaliter. Hoc est primum fundamentum D. Thomæ secundum Complutenses.

9 *Respondetur* distinguendo antecedens: quod circumscribat, & comprehendat, & sit adæquatus in quantum ad hoc, quod totum locatum quoad omnes suas partes intra se contineat, & quod superficies extrema locati habeat proportionem cum superficie concava corporis locantis, concedo antecedens: in quantum ad hoc, quod nihil locati, aut totum locatum sit etiam extra illum locum, manendo tamen intra illum, nego antecedens, & consequentiam; & distingo probationem consequentia: esset adæquatus, & inadæquatus, capiendū inadæquationem vniformiter & vniuocè, nego: æquiuocè, seu difformiter, transeat. Itaque locus circumscriptiuus potest dici esse adæquatus dupliciter.

Primo in hoc sensu tantum, vt sufficiat ad continendum totum locatum, nec possit aliquid vltius continere absque penetratione: & in hoc sensu esset adæquatus corpori, quamuis corpus esset in alio loco; sed in eodem sensu non esset inadæquatus.

Secundo potest dici adæquatus, id est, quod sit talis, vt in eo solo possit poni corpus, cui dicitur adæquatus; & in hoc sensu non esset adæquatus, si corpus posset poni in alio loco. At falsum est locū circumscriptiuum debere esse adæquatum locato in hoc sensu: nisi quis velit facere questionem de nomine, intelligendo per locū circumscriptiuum illum, extra quem res locata non est; quod si quis hoc intelligat per locum circumscriptiuum, verum est quod non possit poni corpus in duobus locis circumscriptiuæ, imo nec in vno circumscriptiuæ, & in alio definitiuæ; & sic Christus de facto non esset circumscriptiuæ in cælo, contra omnes. Quod si etiam vellet quis intelligere per locum circumscriptiuum, illum in quo esset res, ita vt non esset alibi circumscriptiuæ, Christus quidem posset esse circumscriptiuæ in cælo, non obstante quod alibi esset definitiuæ, sed vñ corpus nequireret esse etiam supernaturaliter in duobus locis circumscriptiuæ, quia sequeretur quod quilibet ex locis esset & non esset circumscriptiuus;

esset quidem, vt supponitur; non esset autem, quia corpus esset extra illum circumscriptiuæ. At hæc acceptio loci circumscriptiuæ non facit ad propositum, vbi agitur de questione vere reali, & queritur an corpus, quod est extensum impenetrabiliter in vno loco vbi correspondente secundum proportionem partis ad partem, posset esse in alio loco cum simili extensione, & proportionem partis ad partem, siue vocetur ille locus circumscriptiuus, siue non vocetur, nos autem contendimus quod sic; & contrarium non suadet hoc argumentum, cum vlla probabilitate.

60 *Ad primam confirmationem respondeo*, distinguendo antecedens: contineri & adæquari ab aliquo loco ita, vt totum locatum sit in illo loco & nihil amplius, nego antecedens: ita vt non sit extra illud, concedo antecedens, & similiter distingo consequens.

Confirmatur hoc: quia corpus Christi continetur intra locum, in quo sunt species ita, vt sit totaliter intra illum, & non sit extra illum locum in partibus vicinioribus, aut vllis omnino sublunariis, casu, quo vna tantum hostia esset consecrata: & tamen hoc non obstat potest poni extra illum locum; ergo quod corpus contineatur circumscriptiuæ ab hoc loco sic, quod totum intra illum ponatur cum proportionem partis ad partem, non impedit quo minus ponatur in alio loco. Simile exemplum potest etiam proponi de anima, quæ circumscribitur à capite quantum ad hoc, quod tota reperiatur in capite, quamuis etiam reperiatur extra caput in pede.

61 *Ad secundam confirmationem respondeo* distinguendo maiorem: tanquam à termino sic, quod nulla pars ipsius sit extra illum vlla ratione: ita quod hoc esset de ratione formali loci: quæ contineret locatum cum proportionem partis ad partem, nego maiorem: sic quod nulla pars locati sit, quæ non sit intra illum, nec etiam extra illum absque replicatione, concedo maiorem, & similiter nego minorem, & nego consequentiam.

Ad probationem maioris, dico definitionem loci à Philosopho traditam intelligi debere de termino, id est includente locatum totaliter ita, vt nihil ipsius sit extra, quod non sit intra. Ad probationem etiam minoris respondeo extremum dici esse id, vltra quod nihil est, quod non sit intra. Ad alteram probationem minoris eiusdem, dico non esse eandem rationem de termino motus, ac de termino locati: quia motus, cum sit successiuus, nequit existere post terminum suum, vnde nec extra, seu post terminum eius aliquid ipsius potest existere: res autem locata existit sic, vt possit poni in alio loco extra locum primum; quod si motus posset existere post terminum suum, aliquid ipsius posset reperiri post terminum, nec destrueretur per hoc ratio termini, quia sufficeret ad hoc, quod totum motum clauderet, quamuis rursus idem motus inciperet de nouo, & clauderetur alio termino.

92 *Confirmatur responsio*: quia corpus Christi continetur in loco suo in cælo, tanquam à termino & extremo circumscribente, & tamen reperitur in alio loco, nimirum in hostia: ergo falsum est, quod locus circumscriptiuus contineat tanquam terminus, extra quem non sit res locata.

Dices, locum circumscriptiuum non continere tanquam terminum, vltra vel extra quem res non sit vlllo modo, sed extra quem non sit circumscriptiuæ, seu cum proportionem partis ad partem.

Contra: quia si ex eo quod sit totaliter in loco circumscriptiuæ, hoc est cum proportionem partis ad partem, non sequitur quin possit esse in alio loco definitiuæ, seu sine tali proportionem, profecto non sequitur quod non possit esse extra illum locum in alio cum tali proportionem; imo, vt in tali in secunda probatione, facilius esset ponere ipsum extra cum tali proportionem.

64 *Ad tertiam confirmationem respondeo* distinguendo minorem: quod ita finiatur, vt nihil ipsius sit, quod non sit in illo loco, concedo; vt nihil ipsius sit extra illum locum, nego minorem & consequentiam.

Ad quartam confirmationem respondeo, quidquid sit de maiori, distinguendo consequens: si non potest naturaliter, seu ex natura sua reddere substantiam aptam, seu potentem,

potentem, vt possit supernaturaliter poni in duplici loco, neque supernaturaliter poterit, concedo consequentiam: si non potest ex natura sua, seu naturaliter reddere ipsam aptam, vt possit naturaliter poni in duplici loco, neque poterit reddere ipsam aptam, vt supernaturaliter ponatur in duplici loco, nego consequentiam.

64 *Confirmatur hæc responsio*: quia non magis quantitas in natura sua est ratio formalis, quare possit substantia habere extensionem in loco, quam ipsa esset substantia est ratio formalis, cur possit ipsa habere vbi definitiuum in loco secundum aduersarios; sed quamuis hoc competat substantiæ ex se, potest tamen supernaturaliter poni in diuersis locis, in quibus naturaliter nequit poni: ergo quamuis id competeret quantitati, poterit tamē poni supernaturaliter in pluribus locis, in quibus non potest naturaliter poni: & ratio vtriusque est, quia licet substantia & quantitas, habeant ex ratione sua formali esse fundamentum vbi extensiuū, aut intensiuū, tamen illa vbi possunt causari à causis extrinsecis effectiuis, quæ causæ, si nō possint naturaliter causare duo vbi, non poterit substantia nec quantitas esse naturaliter in pluribus locis; si vero aliqua causa possit supernaturaliter duo vbi ponere in illis, poterunt esse supernaturaliter in illis, vt manifestum est.

Confirmatur secundo, quia quantitas ex natura sua non petit esse in loco vno circumscriptiuē, licet nō possit poni naturaliter in alio definitiuē, licet nō possit poni in alio loco naturaliter, vt patet in corpore Christi existēte in Cælo circumscriptiuē, & in Eucharistia sacramentaliter: ergo similiter posset poni supernaturaliter in alio loco circumscriptiuē, licet naturaliter poni nequeat in alio loco.

65 *Obiicit quinto*, sequeretur idem corpus posse poni in infinitis, si possent dari infinita loca: sed hoc est absurdū, quia inde sequeretur quod esset immensum sicut Deus.

Respondeo primo, quod secundum aduersarios posset poni corpus idem definitiuē in pluribus locis, atque adeo in infinitis, & tamen hoc non obstante non esset immensum sicut Deus; aut esse sic immensum non repugnat creaturæ: ergo similiter quamuis corpus posset esse circumscriptiuē in pluribus, & consequenter in infinitis, non sequeretur, quod esset immensum, sicut Deus, aut si id sequatur, non est inconueniens.

Confirmatur: quia si corpus esset definitiuē in infinitis locis potius esset immensum, sicut Deus, quam si esset circumscriptiuē in infinitis, quia si esset definitiuē in infinitis locis, magis accederet ad modum quo Deus est, aut esse potest in infinitis locis, quam si esset circumscriptiuē in illis, cum Deus ipse sit definitiuē in loco, & non circumscriptiuē.

Respondeo secundo, negando minorem cum sua probatione: & ratio quare non esset immensum, sicut Deus, est, quia nō habet necessario esse in infinitis illis locis, si darentur, sicut Deus debet esse: immensitas enim quæ est perfectio propria Deo & incommunicabilis creaturæ, est illa perfectio, ratione cuius competit ipsi necessario existere in omni loco existentis; sed corpus, quod poni posset in omnibus locis, non haberet necessario existere in illis, & consequenter non esset immensum immensitate, quæ est proprietas Dei. Quod si esset inconueniens admittere quod corpus posset poni in infinitis locis, si darentur, tum

Responderi posset tertio, negando maiorem: quamuis enim posset poni in pluribus locis simul, non tamen necessario inde sequeretur quod posset poni in infinitis, quia restringi posset ad aliquē determinatum numerum locorum, propter limitationem, & finitatem suam: sicut quamuis intellectus posset plura simul intelligere, non tamen infinita propter suam limitationem.

66 *Obiicit sexto*: sequeretur idem corpus esse diuifum à seipso & indiuisum; indiuisum quidem quia esset vnum corpus, diuifum vero, quia esset distans à seipso.

Respondeo primo, nō magis sequi, quod corpus existens in pluribus locis circumscriptiuē, esset diuifum, ac indiuisum à seipso, quam si existeret in pluribus locis definitiuē & sacramentaliter: ergo cum admittant aduersarij, hoc non obstante, quod possit esse in pluribus locis sacra-

mentaliter, debent etiam admittere, quod possit esse in pluribus locis circumscriptiuē, quantum ad hanc rationem; quod mihi videtur euidentissimum. Et mirum est, Complutenses non proposuisse solutionem hanc obuiā & communem, vt eam impugnarent; nisi data opera id fecerint, quia non poterant sufficienter ei satisfacere: quā etiam ob causam omisisse credo proponere sibi primam responsionem ad obiectionem præcedentem, quæ etiam est communis & obuiā.

Responderetur secundo, distinguendo sequelam maioris: diuifum substantia liter, aut entitatie, ac indiuisum, nego; diuifum localiter ac indiuisum localiter, nego etiam maiorem: diuifum localiter ac indiuisum substantia liter, ac entitatie, concedo maiore. Itaque non sequeretur aliud, quam quod vnum indiuisum corpus esset à se ipso, vt in vno loco, distans ac seiunctum, seu diuifum localiter, vt existens in alio loco: sicut corpus Christi, vt existens sacramentaliter Romæ est seiunctum, ac diuifum localiter se ipso, vt existens circumscriptiuē in Cælo, & vt existens sacramentaliter Coraciæ; & sicut anima, vt existens in capite, est diuifà à se ipsa vt existit in pede, non quidem entitatie, sed localiter.

67 *Dices cum Complutensibus*, non posse corpus diuidi à se ipso localiter, quin diuidatur entitatie, quia nō potest diuidi localiter, quin habeat plures extensiones locales: sed nequit habere plures extensiones locales, quin habeat plures quantitates, nec possunt plures quantitates esse simul absque pluribus corporibus.

Confirmatur: quia nequit multiplicari effectus formalis, etiam secundarius, quin multiplicetur forma; at extensio, & præsentia quantitatiua est effectus formalis secundarius quantitatis; ergo nequit multiplicari, non multiplicata quantitate.

Probatur maior: tum quia posterius dependet à priori; ergo effectus, qui est posterior causa, nequit multiplicari immultiplicata causa: tum quia effectus formalis affert formam vt communicatam subiecto: ergo multiplicatio effectus affert multiplicationem formæ.

Confirmatur secundo, quia sicut se habent principia essentialia ad constitutionem rei specificam: ita quantitas se habet ad constituendam rem aptam, vt sit in loco circumscriptiuē: sed implicat quod sine multiplicatione principiorum essentialium res constituentur in multiplici specie, ergo sine multiplicatione quantitatis nequit corpus collocari in multis locis.

68 *Responderetur* negando sequelam cum minori probatione: quemadmodum enim eadem anima ponitur in diuersis locis naturaliter, nimirū in loco capitis & pedis, & idem Angelus potest poni naturaliter in diuersis partibus eiusdem loci totalis, & potest poni supernaturaliter in diuersis locis discretis: ita etiam eadem quantitas potest poni in diuersis locis per diuersas extensiones, hoc est per diuersas vbiaciones extensas, & mihi mirum est id verti in dubium.

Ad primam confirmationem respondeo primo, negando minorem, nam ab eadem numero anima rationali de facto naturaliter constituitur caput animarum formaliter, & pes animatus, & reliquæ partes viuentes; nec est idem effectus formalis, quem tribuit capiti & pedi, supposito quod effectus formalis distinguatur à forma, nec enim idem est formaliter: caput est animatum, & pes est animatus; sed sunt distincti effectus formales euiā realiter, cum bene possit stare quod caput sit animatum, & pes non sit animatus: ergo distincti effectus formales possunt provenire ab eadem forma indiuisibili. Itaque vniuersaliter loquendo, quando eadem causa formalis potest communicari diuersis subiectis, potest tribuere ipsis diuersos effectus formales absque multiplicatione sui: & sane in sententia aduersariorum eadem quantitas facit materiam, & formam substantialem quantam in genere causæ formalis, nec est idem realiter effectus, quem tribuit materiæ & formæ, sicut nec materia & forma sunt idem realiter.

96 *Ad probationem autem primam maioris*, nego consequentiam; & instantiæ infinite sunt in effectibus variis, qui dependent ab eadem causa efficiente, vt mirum

fit

fit quod aduersarij inferant ex multiplicatione posterioris multiplicationem prioris, à quo dependent. Quod si loquantur non de quocumque posteriori, sed de posteriori in genere effectus formalis, probant idem per idem, & instari potest non solum exemplo effectuum causæ efficientis, sed exemplis præmissis de animatione capitis & pedis, extensione quantitativa materiæ & formæ, albedinis, & dulcedinis.

Ad secundam probationem eiusdem maioris, *Respondeo* etiam negando consequentiam, propter eandem instantias, & quia quamuis effectus formalis affert formam communicatam, tamen quando eadem forma potest communicari pluribus, non est necesse quod multiplicato effectui, multiplicetur forma.

70 *Respondeo secundo* ad eandem confirmationem distinguendo minorem: extensio & præsentia quantitatiua, id est, præsentia illa extensa, quam habet quantitas, est effectus formalis ipsius, nego: est enim forma adueniens ipsi per actionem causæ effectiue: extensio illa seu præsentia, ut est quantitatiua, & habet à quantitate, quæ est subiectum ipsius, esse impenetrabilis, est effectus formalis ipsius, concedo minorem: nam sicut albedo ut impenetrabilis potest dici effectus formalis quantitatis, non obstante quod sit secundum se forma quantitatis, non effectus eius, ita similiter potest discuti de præsentia quantitatiua. Distinguo etiam conformiter ad hoc consequens; ergo nequit multiplicari extensio, quæ est in quantitate, nego consequentiam: ergo nequit multiplicari ut est impenetrabilis à quantitate, non multiplicata quantitate, si nequeat effectus formalis multiplicari non multiplicata forma, à qua prouenit, concedo consequentiam. Sed quamuis corpus poneretur extense in duobus locis per diuersas præsentias, quarum quælibet esset quantitas, non tamen sequeretur, quod illæ diuersæ præsentie essent, ut quantæ, distinctæ, aut multiplicatæ: quia ut quantæ, dicerent eandem numero quantitatem: & sicut non est inconueniens, quod albedo, & dulcedo sint quantæ eadem quantitate, ita non est inconueniens quod duæ extensiones in loco, seu duæ præsentie sint quantæ eadem quantitate.

71 *Ad secundam confirmationem respondeo* negando consequentiam: sed solum sequeretur, quod sicut sine multiplicatione principiorum essentialium non possint multiplicari species; ita sine multiplicatione quantitatis nequeant multiplicari aptitudines ad essendum in loco, loquendo de aptitudinibus identificatis ipsi quantitati.

Confirmatur hæc responsio: quia non magis quantitas est principium constituendi rem aptam, ut sit in loco circumscriptiue, quam ipsa natura substantiæ, aut qualitatis, aut Angeli, aut animæ separatæ, est principium constituendi rem aptam, ut sit in loco definitiue: sed hoc non obstante substantia potest poni in diuersis locis sine multiplicatione sui: ergo & quantitas similiter.

Confirmatur secundo: non obstante quod quantitas sit principium constituendi rem aptam, ut sit in loco circumscriptiue, potest poni supernaturaliter in alio loco definitiue absque multiplicatione sui: ergo & circumscriptiue, quia ex hac ratione æque repugnat utrumque.

Confirmatur tertio: ideo principia essentialia nequeunt absque multiplicatione facere diuersas species, quia sunt determinatæ essentialiter ad unam speciem; & quia nequit intelligi quomodo facerent eadem principia diuersas species, imo id aperte repugnat, tum quia essent & non essent distinctæ realiter & specie inter se: sed quantitas, licet sit principium constituendi rem aptam ut sit in loco; non tamen determinatur ad unum locum, ita, ut non possit poni in alio: nec est repugnantia in hoc, quod sic constitutur, aut maior difficultas in modo intelligendi quomodo constitueretur in diuersis locis circumscriptiue quam definitiue: per quod totaliter ruit prædicta confirmatio.

62 *Obijcies septimo ex Ioanne à S. Thoma* principalem implicentiam, ad quam ceteræ reducuntur, & quæ in se forte coincidunt cum præcedentibus, & soluitur sufficienter ex dictis, quoniam non abs re erit eam particularius

proponere & soluere, ut clarius veritas conclusionis nostræ appareat: Sequeretur diuisio quantitatis & consequenter corporis, & sic tam quantitas, quam corpus esset & non esset diuisa à seipsa, quod implicat. Probatur sequela: quia illud corpus haberet duplicem superficiem terminantem: ita ut si simul accederent, aut si poneretur corpus in duobus locis immediate coniunctis, tangerent se inuicem non secus ac tangunt diuersa loca, in quibus poneretur illud corpus: sed illa dicuntur tangere se, quorum extrema sunt simul; ergo deberet habere duplicem superficiem, qua se inuicem tangerent, & consequenter diuideretur eius quantitas.

Confirmatur: quia inter quantitatem corporis existentis Romæ, & quantitatem corporis existentis Coragicæ, intercedunt aliæ quantitates non continuatæ: ergo diuideretur, quia tum quantitas diuiditur, quando inter hanc & hanc quantitatem interponitur alia quantitas, aut aliud corpus intermedium, quod non continuatur cum illa quantitate.

73 *Respondetur* negando sequelam cum sua probatione: sicut enim esset idem corpus in diuersis locis, ita etiam & eadem quantitas, & consequenter eadem, & non duplex superficies terminans: nec etiam illæ duæ superficies aut tangerent se, aut tangerent duo loca, in quibus poneretur, quia omnino non sunt duæ, sed una quæ tangeret illa duo loca; & illa una quantitas, si replicaretur in loco proximo, non tangeret seipsam, quia tactus est inter realiter distincta; sed apparet tamen sensui, quod essent duæ superficies tangentes se; quia quantum ad sensum, eodem modo se haberet illud corpus replicatum in illis duobus locis, ac si essent duæ quantitates in illis. Quod si nihil aliud velit hic author per tactum quantitatis, quam quod quantitas existens in uno loco sit etiam in alio loco contiguo, concedo, quantitatem existentem in duobus locis contiguis ut est in uno loco ex illis, tangere seipsam, ut est in alio loco.

Ad confirmationem respondeo negando consequentiam, & distinguendo eius probationem: quando inter hanc & hanc, id est aliam distinctam, interponitur alia quantitas, aut corpus ab utraque distinctum, concedo: sed id non accidit in casu nostro: quando inter hanc & hanc, quæ non est alia, sed eadem replicata, interponitur alia quantitas distincta & discontinua, nego: ita accidit in casu nostro.

74 *Confirmatur utraque hæc responsio*: de facto inter quantitatem corporis Christi existentis in hoc altari, & eandem quantitatem existentem in alio altari interponitur alia quantitas discontinua ab illis, & tamen nequit dici discontinuari, aut diuidi propterea: ergo nec ex eo, quod poneretur quantitas eadem circumscriptiue in diuersis, & interponeretur alia quantitas inter ipsam ut existentem in uno loco, ac seipsam ut existentem in alio loco, sequitur quod debeat diuidi entitatiue; licet possit dici quantum ad hoc, quod occuper loca inter se diuisa. Rursus corpus Christi, ut existens sub una hostia, potest esse in loco contiguo, quatenus existit in alia hostia, & tamen nequit dici tangere seipsam: & idem est de Angelo existente in loco bipalmari, nam ut coexistit & commensuratur secundo palmo istius loci, non potest dici tangere se ut commensuratur primo palmo: ergo quamuis eadem quantitas esset circumscriptiue in diuersis locis contiguis, non debet dici quod tangat se. Nec refert, quod corpus existat modo indiuisibili in hostia, atque adeo quod non possit discontinuari aut tangi, vel tangere: nam si nihil aliud requiratur ad tactum, quam quod ponatur in locis contiguis, omnino sequitur quod tangat se; aut si aliud requiritur ad tactum, ergo eadem quantitas circumscriptiue posita in locis contiguis, ex hoc præcise non debet dici tangere se.

Rursus, si nihil aliud requiritur ad diuisionem quantitatis, quam quod ponatur in locis separatis, & alia quantitas ponatur in locis intermediis, est euidentius, quod quantitas Christi diuidatur; quod si aliud requiratur ad diuisionem, ergo ex hoc præcise, quod quantitas circumscriptiue ponatur in diuersis locis separatis, & quod alia quantitas ponatur,

ponatur in locis intermediis, non sequitur quod diuidatur, differentia enim illa existendi modo diuisibili, & modo indiuisibili omnino nihil facit ad rem; neque poterit vnquam assignari ratio, cur debeat dici diuidi quantitas diuisibiliter posita in diuersis locis separatis, posita alia quantitate in locis intermediis, & non debeat dici diuidi quantitas similiter posita indiuisibiliter: nec poterit similiter dari ratio cur quantitas diuisibiliter posita in duobus locis contiguis tangat se (loquor de tactu physico, qualem possunt habere duo lapides; non de sensibili aut inreationali, qui fit per potentiam vitalem tactuam, & conuenit solis animalibus, nec facit ad propositum) & non tangeret se, si poneretur in locis contiguis indiuisibiliter.

Ex hæcenus dictis patet, præcipuas difficultates, quæ proponuntur ab aduersariis contra existentiam corporis in duobus locis circumscriptiue, militare contra existentiam corporis sacramentaliter in duobus locis, Vnde si quis admitteret ob illas difficultates implicare vnum, non posset defendere alterum, quo sane fateor meum intellectum convinci.

71 Obiicit octauo: sequeretur quod idem posset ponere se naturaliter in pluribus locis discontinuis, sed hoc est absurdum.

Probat sequela: quia homo exiens Romæ posset se ibi localiter mouere & naturaliter quidem; & idem si replicaretur Corcagiæ, posset similiter se mouere: ergo ponetur se naturaliter in illis duobus locis.

Respondetur distinguendo sequelam: absolute, & simpliciter, nego: ex suppositione miraculi replicationis, concedo. Sicut enim non est inconueniens quod Angelus Romæ exiens intelligeret naturaliter res existentes in Indiis, ex suppositione quod replicaretur in illis; ita etiam non est inconueniens quod corpus idem posset in diuersis locis miraculose, posset se deinceps ponere in diuersis locis simul. Quod si id etiam esset absurdum, tum negari deberet sequela maioris cum sua probatione: neque enim posset mouere se ab illo loco, in quo replicaretur miraculose.

Confirmatur, quia non magis difficile est ponere naturaliter corpus circumscriptiue in duobus locis discontinuis, quam diffinitiue, sed secundum Adversarios potest quis naturaliter ex suppositione miraculose transubstantiationis in diuersis hostiis ponere corpus Christi in diuersis locis definitiue: ergo ex suppositione miraculose replicationis in loco circumscriptiue, non est inconueniens, quod naturaliter posset ponere in duobus locis circumscriptiue.

Obiicit nono: sequeretur quod idem corpus caleficeret, & frigeretur; moueretur & quiesceret, esset viuum & mortuum loqueretur & taceret; amaret & odio haberet idem obiectum; esset plenus cibo ac consequenter satur, sine villo cibo ac consequenter famelicus; duceret choreas; construeret integrum exercitum, & huiusmodi alia, quæ videntur absurda.

Respondetur primo, has etiam difficultates procedere contra positionem corporis circumscriptiue in vno loco, & sacramentaliter in pluribus, nam vt in vno loco, moueretur, & loqueretur, & posset amare, & esset plenus cibo, & vt in alio loco, nihil ex his ipsi competeret; aut si competere, non esset absurdum, quod hæc competere eidem subiecto, replicato tamen in diuersis locis, & sic minor argumenti esset neganda.

Respondetur secundo directe, distinguendo sequelam: si affectiones aut formæ contrariæ possint competere eidem subiecto, vt tenent plurimi, & speciatim Auerſa, concedo sequelam & nego minorem: si non possint, vt tenent plures alij, & speciatim Arriaga cum Scotistis, nego sequelam. An autem formæ contrariæ possint competere eidem subiecto replicato, nec ne, questione sequenti examinabitur: & quia cõmuniter tenetur quod non à Scotistis, pro distinctiori solutione huius obiectionis iuxta principia eorundem Scotistarum, negandum est, corpus replicatum habere maiorem virtutem actiuam ad aliquid faciendum, quam si non esset replicatum; nec etiam maiorem virtutem receptiuam vllarum formarum absolutarum. Vnde si existens in vno loco, non posset tollere plus ponderis, quam centum libras; nec replicatum poterit tollere cen-

tum libras in vno loco, & alias centum in alio imo si tollat centum in vno loco, non poterit tollere vnam libram in alio loco: Similiter si duo agentia, verbi gratia frigidituum & calidituum non possent producere in ipso frigus & calorem, quando applicarentur in diuersis. Sed eodẽ modo discuti debet de actione eorum agentium, quando applicarentur corpori in diuersis locis posito, quo si applicarentur ipsi in eodem loco. Hoc supposito.

77 Respondetur in particulari, quod non sit absurdum quod corpus moueatur in vno loco & quiescat in altero, loquendo de motu locali, quia hoc non est aliud quam quod ab vno ex duobus locis, in quibus esset, recederet, non recedendo ab altero loco: & idem est de loquendo & tacendo. Quantum autem ad frigiditatem & caliditatem, negandum est quod posset frigeri & caleſci in diuersis locis, nisi posset in vno: & idem est de amore & odio eiusdem obiecti, & de fame & saturitate, quatenus fames includit sensationem illam, quæ sensibiliter moleſtatur, dum famem patimur. Quantum autem ad hoc, quod corpus esset plenum cibo in vno loco, & sine cibo in altero, hoc non esset inconueniens, quia nihil aliud sequeretur, quam corpus applicari alteri corpori in vno loco: cui non esset applicatum in altero; quod necessario contingit quando corpus ponitur in duobus locis. De vita & morte iuxta hæc principia neganda est sequela, quia si corpus afficiatur anima, aut vlla forma absoluta in vno loco, debet necessario affici eadem forma in alio loco, & sic non poterit in vno loco esse viuum, id est coniunctum cum anima, & in alio loco mortuum, id est priuatum anima; vnde si occideretur quis in vno loco, desineret anima esse in eius corpore in omnibus aliis locis, atque adeo nullibi esset viuum. Illud de exercitu & choreis concedendum est, nec habet difficultatem.

78 Quærit, per quam actionem poneretur corpus in duobus locis; an per adductionem, hoc est per actionem, quæ produceretur solummodo nouum ibi in ipso; an vero per actionem substantialem, per quam reproduceretur ipsamet substantia ante producta.

Respondetur quod conaturaliter deberet produci per adductionem solam, quia illa sola sufficeret & debet adesse, & altera omnino esset superflua, imo verisimilius esset impossibilis, quia ex suppositione, quod res sit semel producta: non potest nisi destrui iterum reproduci: sicut nec pro eodem instanti bis reproduci, propter principia illa, ex quibus sequitur quod non potest idem effectus dependere à pluribus causis totalibus.

Dices: tale corpus transit de non esse in hoc loco, secundo verbi gratia in quo replicaretur, ad esse in hoc loco: ergo per productionem nouam ponitur in illo loco.

Respondetur distinguendo consequentiam: per productionem nouam terminatam ad vbi, à quo formaliter habet corpus esse in secundo loco, concedo consequentiam: per productionem nouam, quæ terminaretur ad ipsum corpus, nego consequentiam.

Confirmatur: quia licet corpus habeat esse de nouo album, cum ante non esset album, aut habeat de nouo poni sub albedine; tamen hoc non habet per actionem aliam, nisi per illam, quæ terminatur ad albedinem eductam ex ipsius potentia: ergo similiter quando corpus de nouo ponitur in hoc loco, id fit per actionem solam illam, per quam producit vbi intrinsicum in ipso eductum ex eius potentia.

79 Dices secundo cum Coninga de Sacramentis, qu. 76. art. 4. dub. 3. Si Deus Ioannem Romæ existentem vellet in instanti ponere Dublinij, hoc non posset facere per adductionem, seu per reproductionem: ergo quotiescumque replicatur res, debet replicari per reproductionem. Patet consequentia à paritate rationis: probatur antecedens: quia si fieret per adductionem, vel produceret illud vbi in Ioanne Romæ existente, vel existente Dublinij: non primum, quia alias vbi Dubliniense esset Romæ, quod est absurdum: non secundum, quia sic deberet Ioannes Dublinij prius existere, quam haberet vbi Dubliniense, & sic frustra poneretur tale vbi, & præterea non

Per quam actionem poneretur corpus in duobus locis.

non posset esse prius ibi, nisi per actionem reproductivam.

Confirmatur: quia illa duo ubi habent se, sicut calor, & frigus respectu sui subiecti: ergo ubi Dublinense deberet recipi in Ioanne habente ubi Romanum, & sic illud ubi Dublinense deberet esse Romæ.

Respondet Mastrinus quod illud ubi Dublinense produceretur in Ioanne, non Romæ, sed Dublinij existente, pro aliquo priori naturæ fundamentaliter.

Sed contra: quia quæro à quo habet Ioannes formaliter pro illo priori naturæ esse Dublinij fundamentaliter? non à seipso, quia Ioannes ex se est differens ut sit fundamentaliter in quocumque loco, in quo potest esse formaliter: non ab aliqua alia forma distincta, quia nulla potest assignari, & si assignaretur, frustra poneretur ubi sequens; nec esset ratio cur ab illa forma non esset formaliter Dublinij, & non tantum fundamentaliter: non etiam ab actione quia nullam admittit *Mastrinus*, nisi adductivam, quæ non versatur circa Ioannem, nisi quatenus dat ipsi, ubi, & consequenter non versatur circa ipsum pro vilo priori instanti naturæ in quo antecedit ubi.

So. *Melius Respondetur* negando antecedens cum minori probationis pro secunda parte, & probatione eiusdem partis: nam cum ab ipso ubi habeat Ioannes formaliter esse Dublinij, non debet prius vlla ratio ne esse Dublinij quam habeat ipsum ubi.

Quæ responsio confirmatur, & simul impugnat *doctrina Coninchij*: quando homo movet seipsum ab vno loco ad alium locum, non habet actionem substantialem, per quam producat suam substantiam, ut est evidens, sed tantum actionem adductivam, per quam producit ubi: Sed posset probari quod haberet actionem substantialem, & quod non sufficeret adductiva, si valeret obiecto Coninchij, aut si non sufficeret nostra responsio: ergo illa non valet, & hæc sufficit: probatur minor proponendo eandem obiectionem contra actionem, quæ Petrus ponit se naturaliter in alio loco: Vel per illam actionem producit ubi in seipso existente in loco priori, vel existente in loco nouo: non in loco priori, quia implicat ubi, quod ponitur in secundo loco, esse in primo loco, tam benequam implicat ubi Dublinense esse Romæ: non in seipso existente in secundo loco, quia sic prius esset in secundo loco, quam produceretur in ipso secundum ubi, quod æque absurdum est, ac quod prius existeret Dublinij quam haberet ubi Dublinense. Ecce argumentum Coninchij directe æque probare quod homo mouens se ab vno loco ad alium, moueat se per reproductivam, ac quod homo motus à Deo ab vno loco in alium per talem moueatur. Itaque quemadmodum potest quis se ab vno loco ad alium mouere per actionem adductivam seu productivam noui ubi solummodo: ita etiam potest Deus per talem actionem ponere illum in alio loco, relinquendo ipsum in priori.

Et Ad confirmationem respondeo negando consequentiam: imo si ubi Dublinense recipiatur in Ioanne, ut habente ubi Romanum, non expelleret ubi Romanum, & consequenter non haberent se sicut calor, & frigus contra suppositum antecedentis. Itaque illa duo ubi expellunt se formaliter ab eodem subiecto, quis in instanti, quo producit vnum, definit esse alterum: & verum est dicere quod iam non sit, & ante immediate fuit: & sicut quando vnus homo movet se ab vno loco ad alium, solum producit ubi nouum absque vlla alia actione, quæ produceret suam substantiam, licet illud nouum ubi non sit productum in ipso, ut existente sub priori ubi: non obstante quod illa duo ubi habeant se sicut calor, & frigus quantum ad expulsionem connaturalem sui inuicem ab eodem subiecto; ita etiam Deus potest ponere subiectum productum in hoc loco in alio loco absque vlla alia actione præter adductivam.

Et Dices tertio. Homo primo productus Romæ, & replicatus Corcagiz, quamvis non conferuaretur ubi Romanum, conferuaretur Corcagiz non solum quoad ubi, sed quoad substantiam: ergo signum est quod productus fuerit Corcagiz non solum actione adductiva, sed substantiali, quia alias non deberet conferuari substantialiter ibi,

nec consequenter vlla ratione, quia nisi conferuaretur substantia ipsius, non posset conferuari ubi ipsius, quod habet pro subiecto substantiam.

Respondeo negando consequentiam cum sua probatione, quia deberet conferuari ibi quoad substantiam, quandoquidem non desit, ut supponitur, actio conferuatiua ipsius, quæ independens est ab hoc & illo ubi, & potest cum quolibet ex ipsis coexistere, imo præsupponitur omni actiōi adductivæ, & omni ubi: quod si illa desisteret, periret res quoad substantiam, & quoad omnem locum, & ubi consequenter.

QVÆSTIO VI.

Quas formas debet, & potest habere corpus positum in diuersis locis.

83 *Prima sententia* est, formas omnes absolutas, independentes à loco, eoque priores, quæ insunt corpori in vno loco, debere necessario ipsi inesse in quocumque loco ponatur, ita, ut oppositum nequeat fieri de potentia Dei absoluta: formas vero dependentes per se à loco non debere inesse corpori in omnibus locis, sed aliquas in vno, & alias in aliis locis. Hanc tenent *Scotists* communiter hic, & 4. d. 10. q. 1. in 13. ubi Doctor videtur idem sentire & in q. 4. n. 10. Hoc sequuntur *Vasq.* 3. p. diff. 189. c. 4. *Ruinus* hic q. 7.

Secunda sententia tenet formas absolutas omnes, quæ insunt in vno loco, debere inesse in quocumque communitate loquendo, oppositum tamen posse contingere de potentia absoluta. Hanc tenet *Gabriel* 4.5. in cor. 5. motus & Hurtado hic, *Pesantius* 3. par. questione 75. art. 5. diff. 3.

Tertia sententia est, posse naturaliter contingere ut aliquæ affectiones seu forme absolute sint in vno loco in corpore, quæ non sint in illo in alio loco. Ita *Alens.* 4. p. q. 44. *Occam.* 4. q. 4. *Maior.* d. 10. q. 4. *Auerſa* q. 27. sec. 7. *Arriag.* diff. 14. sec. 7. Et si queratur quam sint illa accidentia, aut forme absolute, quæ possunt naturaliter non replicari: respondent illa, quæ non sunt de complemento naturali corporis, nec proprietates physice eius. Ex his autem qui tenent hanc sententiam, aliqui, ut *Suarez* & *Auerſa* tenent posse corpus in diuersis locis habere formas oppositas, ut calorem, & amorem in vno, & frigus ac odium in alio, quamuis eas non posset habere simul in vilo loco. Alij vero, ut *Arriag.* negant formas absolutas, quæ sunt ita contrariæ, ut nequeant esse in eodem subiecto in eodem loco, posse esse in ipso in diuersis locis simul.

CONCLUSIO.

84 *Non potest naturaliter contingere ut vlla forma absoluta sit in corpore in vno loco, quæ non sit in illo in quocumque alio loco.* Hæc est iuxta primam, & secundam sententiam contra tertiam.

Probat autem: quia ideo acquirit naturaliter corpus moveri ab vno loco ad alium locum absque eo, quod moueantur cum ipso omnia accidentia, quæ erant in priori loco, & ab ipso independentia quia & erant independentia à priori loco, & quia vnicbantur physice corpori tantquam subiecto: ergo quando corpus poneretur in pluribus locis, talia accidentia debent naturaliter ipsum comitari. Probatur consequentia à paritate rationis.

Confirmatur: quia non solum accidentia, quæ sunt de complemento naturali corporis, ipsum sequuntur à loco in locum, sed etiam quæ sunt ipsi violenta, ut calor est aquæ: ergo, quando corpus replicatur non solum debent in ipso replicari accidentia connaturalia, & quæ sunt de complemento ipsius, sed etiam alia quæcumque absolute, ac independentia à loco, etiam si non sint connaturalia, sed violenta.

65 *Obiicit* cum *Auerſa* aliquæ affectiones sunt, quæ ex natura sua dependent à circumstantia loci, & recipi vicinarum in loco, videlicet visio albedinis dependet ab obiecto albo posito in hoc loco, & non in alio, & calor dependet

Varietate
tenet

Naturaliter
loquendo
formæ ab-
solutæ ex-
istentes
in substantia
in vno
loco, de-
bent exister
in altero.

dependet ab igne applicato in hoc loco, & nō in alio: ergo tales affectiones nequeūt esse naturaliter in alio loco.

Confirmari potest: quia actus vitales non sequūtur corpus ab vno loco in alium locum propter dependentiam, quā habent ab obiecto posito in tali loco, & nō in alio: ergo non debent naturaliter replicari in aliis locis.

Respondeo distinguendo antecedens: quantum ad productionem, & conseruationem etiam, loquendo de actibus vitalibus, qui in esse, & conseruari dependent à præsentia obiecti, concedo; quantum ad hoc, quod non possent esse in alio loco, modo tamen corpus permaneat in illo loco, vbi erat obiectum, à quo causabantur, & conseruabantur, nego antecedens, & consequentiā. Et sane mirum est adduci illud exemplum de calore ab *Auersa*: nam quemadmodum ille calor, licet dependeat in fieri ab obiecto applicato in tali loco, tamen conseruatur in aliis locis vel à subiecto vel ab aliis causis ex suppositione quod semel productus sit ita ex tali suppositione deberet connaturaliter conseruari in corpore replicato vel ab ipso met corpore, vel aliis causis à quibus conseruaretur, si corpus produceretur in aliis locis relicto priori in quo productus est in ipso calor.

Ad confirmationem nego consequentiā: ideo enim non comitatur corpus, quia in alio loco nō est causa conseruationis ipsius: at si maneat in priori loco est causa conseruationis ipsius, & consequenter poterit esse in aliis locis.

86 Obiicies secundo: Actiones sensuum exteriorum non possunt naturaliter exerceri, nisi circa obiectum præsens: nec obiectum aut ignis hic existens habet virtutem sine producendi aliquid in India, siue replicandi aliquid: ergo non potest fieri ut visio aut calor hic productus connaturaliter sit in India, quamuis idē ipsū corpus, in quo produceretur, & conseruaretur hic, esset replicatū in Indiis.

Confirmatur, quia si corpus Christi, dum esset in terris in statu suo naturali, calefieret à causa naturali, & existeret sacramentaliter in alio loco, non posset fieri naturaliter, quod calor in illo productus reperiretur in illo in Eucharistia, quia causa naturalis nihil potest producere in corpore Christi existente modo sacramentali.

Respondetur distinguendo antecedens quoad primā partē: nisi circa obiectum quod sit præsens alicubi corpori habenti istas actiones, concedo antecedens: quod sit præsens in omnibus locis, in quibus reperitur illud corpus, aut illæ actiones, nego antecedens, & consequentiā. Distinguo etiā idē antecedens pro secūda parte: nec obiectū nec ignis existēs hic habet virtutem productiua alicuius in India, directe & immediate, concedo: indirecte, & quasi secundario, quatenus scilicet producit illud hic in eodē subiecto, quod est etiam in India, nego antecedens: nā ex suppositione replicationis corporis, & quod obiectū aut ignis producat formā hic in illo subiecto, sequitur connaturaliter saltē, quod debeat replicari in India, quia vel illū ipsum vbi corporis in India replicatū facit etiā accidentia absoluta replicata, ut tenere debēt qui nō multiplicāt vbi in eodē subiecto, vel certe connaturaliter debetur replicatio per vbi distinctū accidentibus absolutis ex suppositione quod ponatur replicatio in eorū subiecto, sicut datur connaturalis vis motiua respectu accidentium absolutorum illi, cui datur vis motiua respectu subiecti eorum.

Quod si queratur, à qua causa produceretur vbi replicationum, quo replicaretur calor hic productus ab igne hic existente, in India, vbi idem subiectum reperiretur:

Mastrius respondet virtutem productiua ipsius vbi, non posse tribui igni, quia virtus ignis hic existentis non potest se extendere ad producendum immediate aliquid in India: vnde tenet illud vbi debere produci à solo Deo immediate, qui ea voluntate qua decreuit ponere corpus in duobus locis, decreuit etiam replicare cum ipso omnia accidentia absoluta, quæ adueniunt ipsi, in quocumque loco adueniunt ipsi.

Eo certe fateor, difficile esse adscribere igni hic existenti productionem immediatam vbi Indici, quod ibi tantum producit, atque adeo recurrendum esse ad Dominum Deum: sed non video tamen quomodo possit Dominus Deus simpliciter obligari ad illud producendum

etiā ex suppositione replicationis ac productionis forme hic productæ: quandoquidem enim actiones sunt realiter distinctæ, & separabiles à se inuicem, non videtur quod possit Deus ex suppositione vnius obligari necessario ad positionem alterius: Sed actio, quæ replicatur corpus, & actio qua producit hic calor, & actio, qua producit vbi Indicū istius caloris, sunt actiones realiter distinctæ, potest enim corpus replicari absque eo quod producat calor hic, & potest replicari calor in Indiis absque eo quod producat hic ab igne, & potest esse actio productiua ipsius hic absque eo quod replicetur in Indiis: ergo Deus nō potest obligari ad producendum vbi Indicū quamuis replicauerit corpus in Indiis, & productus sit in ipso calor hic. Quod si ad replicationē corporis, & productionem caloris in ipso hic necessario deberet produci vbi Indicū, sic ut de potentia absoluta non posset nō produci, deberet tū vbi Indicū produci per resultantiā, & non per actionē ad se immediate terminatā, sicut discurremus de relationibus intrinsicis aduenientibus; hoc autē aliunde esset inconueniens, quandoquidem directe per actionem ad se immediate terminatam posset produci; quod non debet dici de formis producibilibus per resultantiā. Itaque supposito quod vbi Indicū producat à solo Deo, existimo Deū posse absolute illud non producere, non obstante replicatione corporis, ac productione caloris in ipso; & hoc ipsum est fundamentum satis bonum pro conclusione sequenti.

88 Obiicies tertio: Si corpus replicaretur hic, vbi adesset ignis, & in Indiis, vbi adesset nix, deberet necessario naturaliter loquendo habere calorem hic causatū ab igne, & frigus ibi causatū à niue. Probat sequela: quia ignis hic esset causatiua caloris naturaliter, & nullū haberet impedimentum, & similiter nix in Indiis est naturaliter causatiua frigoris, nec habet impedimentum: nec enim credibile est in casu tali ignē impediri à niue, aut niuem ab igne: ergo etiam connaturaliter loquendo non debent qualitates absolute replicari cum corpore.

Respondeo iuxta secundam propositionem *Doctōris in 4. dist. 10. quæst. 2. n. 13.* eodē modo posse diuersa agentia agere in corpus applicatum ipsis in duobus locis, ac si applicarentur ipsi in eodē loco; vnde sicut si ignis & nix applicarentur corpori in eodē loco, non possent ipsū frigidificare & calefacere in gradibus, in quibus calor & frigus sunt cōpossibiles naturaliter, sic nec si applicarentur ipsi in diuersis locis; vnde in forma, nego sequela cū sua probatione: nam illud ipsum impedimentum quod haberet ignis & nix, si applicarentur in vno loco, haberent, quando applicarentur in diuersis locis: nec in hoc est vlla difficultas; nam distantia ipsorum ad hoc nihil facit; cum non debeant impedire se agendo in se inuicem, sed impediant se præcile propter incompatibilitatem, quam habent effectus eorum; ex hac enim oritur quod vterque non possit agere ad illos effectus, sed vel fortius agens producat suum effectum, & alterum nihil producat, impeditum ab effectu alterius; vel vtrumque producat aliquem effectum medium, ad quem vtrumque concurrere potest; vel si vtrumque sit æqualis virtutis, neutrum aget, vel non aget nisi illud quod determinabitur à Deo.

89 Obiicies quarto: Petrus positus Romæ deberet connaturaliter videre obiecta sibi ibi proposita, & existens in Hibernia deberet connaturaliter videre obiecta proposita in Hibernia: sed hoc non posset facere, si vtroque haberet visiones habitas in vtroque loco: ergo non deberet illas habere.

Respondeo iuxta tertiam propositionem Scoti, nempe quod corpus positum in diuersis locis non habet maiorem actiuitatem circa obiecta sibi applicata in illis, quam haberet, si applicarentur in eodem loco, quia diuersitas loci non auget virtutem ipsius.

Respondeo, inquam, iuxta hoc, distinguendo minorem: si deberet connaturaliter illa videre, casu quo applicarentur in eodem loco, transeat; sed nego minorem: si non deberet, nego maiorem.

Si queratur autem, quanam videretur? Respondeo, illa ad quæ determinaret Deus, aut quæ essent fortius motiua.

CONCLUSIO II.

Potest nō replicari accidens absolutum in corpore replicato.

90 De potentia Dei absoluta fieri potest ut replicato corpore nō replicetur accidens absolutum in illo subiecto. Hæc est iuxta secundam, & tertiam sententiam contra primam: & quamvis Doctor dicat absolute, debere replicari accidens quodcumque absolutum replicato corpore, & securam alias contradictionem, hoc tamen debet intelligi in ordine ad potentiam naturalem, & ordinariam, sicut intelligitur id, quod dicit Philosophus, nempe quod si contraria possent esse simul in eodem subiecto, etiam contradictoria possent esse simul.

Probatur conclusio quia non debent accidentia absoluta replicari necessario, nec ex eo quod coniungatur physice cum subiecto replicato, nec ex eo quod sint independentia à loco, ac ipso priora, nec ex utroque capite simul, nec vlla alia ratio necessaria connexionis asserri potest in ordine ad potentiam extraordinariam Dei: ergo non debent sic necessario replicari. Probatur antecedens quoad primam partem: quia secundum aduersarios nō replicatur vbi, nec aliquod accidens dependens à loco, & tamen subiectantur physice in corpore replicato: ergo coniunctio illa physica non infert necessario replicationem. Probatur antecedens quoad secundam partem, quia independentia à loco, & prioritas respectu ipsius, non facit aliud, quam quod posset replicari, licet accidens dependens à loco non posset replicari; sed ex hoc non sequitur quod debeat necessario replicari, cur enim id sequeretur aut cur necessarium est, ut accidens independentens à loco debeat replicari replicato subiecto, quantum ad potentiam absolutam? Probatur antecedens quoad tertiam partem, quia si nec coniunctio physica secundum se, nec independentia à loco secundum se infert necessario illam replicationem, non est vlla ratio cur vtrumque simul inferat illam.

91 Probatur secundo idem antecedens, & ipsa etiam conclusio directe, de facto naturaliter loquendo, aliquid absolutum, & prius loco ac independentens ab illo coniungitur, & vnitur physice ac intime cū alio absoluto, nec tamen reperitur vbi, quicquid reperitur illud aliud absolutum: ergo licet ex duobus absolutis vnum ponatur in alio loco, manendo in priori, non est necesse, ut aliud absolutum, quamvis coniungatur physice cum ipso, & sit prius loco, ponatur in illo alio loco. Probatur antecedens: quia caput vnitur physice animæ rationali, & est quid absolutum ac prius loco, & tamen non ponitur vbi, quicquid ponitur anima, nec enim ponitur in loco pedis, ut etiam reperitur anima. Nec valet dicere quod anima sit illimitata, atque adeo quod possit poni in diuersis locis simul, in quibus nequeat vlla pars corporis poni simul. Non inquam, valet hoc, tum quia quemadmodum anima habet hanc illimitationem naturaliter, ita etiam quæcumque alia forma absoluta potest habere talē illimitationem in ordine ad potentiam supernaturalem; tum etiam quia vis huius argumenti, solum consistit in hoc, quod non repugnet replicari vnum ex absolutis coniunctis, quin replicetur alterum, id quod euidenter ostendit hoc exemplum de anima, vnde cumque proueniat, quod id competat animæ. Nec etiam valet dicere, quod non sit quidem necesse ut replicata forma replicetur subiectum formæ, sed quod sit necesse, ut replicato subiecto replicetur forma: nam est eadem ratio de utroque, nec vnquam poterit dari disparitas vlla sufficiens.

92 Confirmatur hoc: quia non ratione formæ, ut sic, oritur ut replicato subiecto replicari debeat, quandoquidem secundum aduersarios aliqua formæ non replicentur, verbi gratia illæ, quæ dependent à loco: nec etiam oritur ex ratione formæ talis, verbi gratia absolutæ, quia non potest ostendi cur ex ratione absolutionis, ut ita loquar, oriatur quod necessario debeat replicari replicato subiecto, licet ex illa oriatur, quod possit replicari.

Arriaga confirmat hanc conclusionem exemplo intellectus, quæ est in capite cū anima, non vero in pede: sed aduersarij id negant, nec probatur ab Arriaga, aut

ab illo probari potest.

Melius exemplum potest asserri de humanitate Christi, quæ est intime coniuncta Verbo, & in ipso subsistens, quæ tamen non reperitur vbi, quicquid reperitur ipsum Verbum: ergo non est necessarium, ut vbi, quicquid reperitur subiectum reperitur ipsa forma etiam absoluta: & consequenter quamvis replicetur subiectum, non debet necessario replicari forma absoluta in ipso subiecto.

93 Probatur tertio conclusio: quia nō potest assignari vlla implicancia in eo, quod nō replicetur forma absoluta replicato subiecto: ergo dicendum est, quod de potentia absoluta possit non replicari, licet replicetur subiectum: antecedens probatur ex solutione objectionum.

Probatur quarto, ex dictis supra n. 84. Calor productus hic in corpore hic, & in Indiis posito nō replicatur alibi: vbi nouo Indico in ipso producto, quod vbi à solo Deo est producibile: sed Deus non tenetur necessario illud producere: ergo potest calor non replicari. Probatur minor: quia actio, qua produceretur, distinguitur realiter ab omnibus aliis actionibus, quæ ibi reperiuntur: ergo non obstantibus illis Deus potest non habere illā actionem, videtur enim necessarium, quod Deus possit abstinere à quacumque actione realiter distincta ab alia actione, non obstante, quod sit altera actio.

94 Obicitur primo autoritatē Scoti in 4. d. 20. q. 2. m. 13. vbi proponit tres propositiones ad soluendas implicancias, quæ proponi possent contra replicationem corporis circumscriptionum: quarum propositionum prima est, quod quæcumque sunt priora vbi, vniuersimodum in corpore habenti diuersa vbi: ergo debent accidentia absoluta replicari, si replicetur subiectum eorum.

Respondeo, Scotum non velle, quod illa absoluta debeant ita necessario inesse subiecto suo vbi, quicquid ponitur, quin oppositum fieri possit de potentia absoluta: sed tantum quod naturaliter loquendo, deberent accidentia illa subiectum comitari, ac replicari cum illo. Hæc explicatio patet, tum quia ipsa verba nihil aliud præ se ferunt; tum quia ratio Scoti, qua probat illam propositionem, nihil aliud concludit; propositiones autem ac conclusiones Doctorum non debent extendi ad aliquid, nisi ad quod se extendit probatio & fundamentum, quo vtuntur. Quod ratio vero eius nihil aliud cōcludat, patet quia hæc est ipsius ratio: Prius naturaliter nō variatur propter variationem posterioris: hoc est dicere, ex eo, quod adueniant plures formæ subiecto, quæ sunt posteriores aliis formis, in ipso existentibus, non debet subiectum variari quoad illas formas priores, sed quoad illas, non obstantibus formis posterioribus, vniuersimodum se habere potest. Sed hæc probatio imprimis nō dicit quin possint variari formæ priores, sed solum, quod non variantur, aut quod non debeant variari. Deinde non dicit, quod non possit esse variatio in subiecto quoad formas absolutas, sed quod illa variatio nō oriatur necessario ex vi varietatis, quæ est in formis posterioribus: quod verū est, quia sine dubio possunt formæ absolute manere eodē modo in subiecto aduenientibus pluribus respectibus posterioribus: vnde si fiat variatio quoad formas absolutas, nō oritur præcise ex variis vbi, sed ex alio capite: ergo hæc probatio nō cōcludit nō posse fieri variationem quoad formas absolutas, quando fit variatio quoad formas respectivas posteriores.

95 Obicitur secundo Doctorē in eadē distinctione q. 4. n. 10. vbi expresse habet, quod necesse sit easdē proprietates & partes inesse corpori in diuersis locis: ergo nō potest fieri quod habeat aliquod accidens absolutum in vno loco, quin habeat illud in quocumque alio loco existit.

Respondeo imprimis, illud necesse posse optime intelligi, ut ante dixi, de necessitate quoad potentiam ordinariam & connaturalem; hoc autem non esse contra nos.

Respondeo secundo, Scotū solum velle, quod necesse sit vt eadē proprietates absolute sint in subiecto in omnibus locis, si non fiat alia variatio circa ipsū, quæ quod sit in pluribus locis: at si aliquid aliud fiat circa subiectum & proprietates illas, illud non erit necesse, nec vult Scotus quod sit in tali casu necesse. Hæc etiā expositio patet ex ratione.

ratione, quam affert Scotus, quæ est hæc: Nullum absolute definit esse in aliquo adueniente sibi præcise, nouo respectu extrinsecus adueniente. Ex hac ratione nihil aliud sequitur, ut patet ex terminis, quàm quod ex vi præcise plurium ubi, non debeat definere aliqua forma absoluta, & consequenter, quod nisi aliquid aliud fiat circa subiectum, & formas suas absolutas, præter hoc quod datur in subiecto plura ubi, quod illa forma absoluta dentur in subiecto plura ubi, quod illa forma absoluta necessario debeant inesse ipsi in omnibus locis, in quibus ponitur: non vero consequenter quod ex aliis capitibus non possit oriri, ut non haberet easdem formas absolutas in omnibus illis locis, si alia capita possint afferri, ex quibus id oriri possit; sed possunt afferri alia capita: nam ex eo, quod Deus nolle producere ubi replicatum in aliqua forma absoluta, illa forma tum non replicaretur, & consequenter non esset replicatum cum suo subiecto: ergo ex hoc loco Scoti nihil concluditur contra nostram conclusionem, quod sane mihi videtur euidens.

96. *Obijciens tertio*: sequeretur contradictoria verificari de eodem. Si enim paries in hoc loco afficitur albedine, & in alio loco non afficitur albedine, absolute & simpliciter potest dici, quod sit album, & non album.

Respondeo negando sequelem; nam si subiectum habeat formam in vno loco, quamuis non habeat illam in alio loco, absolute, & simpliciter debet dici de ipso quod habeat illam formam, & non potest dici de ipso absolute & simpliciter, quod non habeat illam, quamuis possit dici de ipso, quod non habeat illam in tali loco. Habere autem formam absolute, & simpliciter, & non habere ipsam in aliquo particulari loco, non est contradictio; nec habere ipsam in vno loco, & non habere ipsam in alio loco.

Confirmatur hoc primo ad hominem, quia aduersarij concedunt corpus in vno loco habere ubi, quod non habet in alio, nec tamen, admittunt inde sequi contradictionem: ergo habere formam in vno loco, & non habere ipsam in alio loco, non est contradictio.

Confirmatur secundo: anima est in vno loco unita capiti & in alio loco cum negatione vnionis ad caput, nec inde sequitur vlla contradictio; & similiter humanitas est in vno loco unita Verbo, & in alio loco non unita absque contradictione: ergo potest subiectum esse unitum formæ in vno loco, & in alio loco non esse unitum ipsi absque contradictione.

97. *Dices cū Mastrio*, non esse contradictionem, quod anima sit unita capiti in vno loco, & non unita in alio, non quidem propter diuersitatem locorum, sed propter diuersas vniones, quas habet ad diuersas partes corporis. Deinde non est contradictio, quod humanitas sit unita Verbo in vno loco, & non in alio, quia non unitur Verbo nisi inadæquate, propter illimitationem subiecti, sicut nec caput unitur animæ nisi inadæquate propter illimitationem animæ: sed forma unitur subiecto adæquate, & sic debet esse in ipso vbicumque.

Corra primū ex his de anima: anima quia potest habere diuersas vniones ad diuersas partes, potest etiā ratione istarum diuersarū vnionum accidere ut aliquid sit coniunctū cū illa, ut subest vni vnioni, quod non est coniunctū cū illa, ut subest alteri vnioni: ergo si corpus potest habere diuersas præsentias locales ad diuersa loca, poterit ratione istarum diuersarū præsentiarum habere aliqd coniunctū secum, ut subest vni præsentia, quod non est coniunctum cum ipso, ut subest alteri præsentia, à paritate rationis. Deinde falsū est quod diuersitas vnionum animæ sit ratio præcisa, cur habeat coniunctionem cum capite, & negationem coniunctionis cū capite: nam si omnes partes corporis ponerentur in eodē loco, haberet illas diuersas vniones, & tamen non esset verū de illo dicere, quod haberet vllibi negationem coniunctionis cū capite: unde ut habeat hanc negationem, necessario requiritur, quod sit in diuersis locis, & hoc sufficit ad hoc, ut absque contradictione possit habere coniunctionem in vno loco, & negationem coniunctionis in altero loco, quāuis non haberet diuersas vniones ad diuersa sub-

iecta: quod probō euidenter alio exemplo de Angelo: Angelus potest esse intime præsens penetratine cum corpore Petri in loco Petri, & simul existere in alio loco absque illa præsentia intima ad Petrum, & hoc præcise ex eo, quod habeat diuersas præsentias locales, seu vnā præsentiam æquivalentem diuersis: ergo diuersitas præsentia localis præcise sufficit, ut subiectum habeat formam, ut sub vna præsentia existit, & negationem eius ut existit sub altera præsentia.

98. *Contra secundum* de Verbo & humanitate: Ideo humanitas non dicitur vniri Verbo adæquate, sed inadæquate, quia non sic vnitur ipsi, ut debeat esse vbicumque sit Verbum; sed si subiectum replicaretur absque replicatione formæ, etiam dici posset de forma, quod non vniretur subiecto illi adæquate: ergo falsum supponit *Mastrius*, quod forma vnatur subiecto adæquate sic, ut non posset inadæquate vniri ipsi.

Confirmatur: quemadmodum Verbum est quid illimitatum, quoad locum naturaliter, ita corpus quod ponitur supernaturaliter in pluribus locis, esset quid illimitatum quoad locum, non tamen naturaliter, sed supernaturaliter: ergo quemadmodum ex illimitatione Verbi potest etiā fieri, quod humanitas non vnatur ipsi adæquate, potest etiā fieri, quod accidens non vnatur subiecto existenti in diuersis locis, nisi inadæquate; & hoc supposito posset forma esse coniuncta cum ipso, ut in vno loco, quin coniungeretur cum ipso, ut in alio loco: quæ admodum humanitas coniungitur cum Verbo, ut in vno loco, quin coniungatur ipsi ut existenti in alio loco.

99. *O'ijciens quarto*: non alia ratione anima Christi ponitur sub speciebus Eucharisticis cōcomitanter & ceteræ affectiones Christi, quā quod habeat naturalem connexionem, & vnionem cū corpore, quod per se ponitur sub illis speciebus: ergo non potest poni subiectum unitum cum forma absoluta, vllibi absque illa forma absoluta.

Respondeo distinguendo antecedens: non alia ratione, quam quod habeat naturalem connexionem, & vnionem præcise, nego antecedens; & sane alias caput deberet poni vbicumque ponitur anima, quia habet naturalem connexionem, & vnionem cū anima, non minus quam anima cum illo: non alia ratione quā quod habeat illā naturalem connexionem, ac vnionem, & quod præterea connaturalius est ut vbicumque ponitur subiectum ibi ponatur quicquid spectat ad complementum ipsius, nec sit vlla ratio, cur separaretur etiam loco corpus Christi ab anima ipsius & aliis affectionibus absolutis, concedo antecedens, & nego consequentiam.

100. *Dices actio*, quia ponitur corpus Christi sub speciebus, est extraordinaria: ergo non deberet obseruare modū connaturalem rerum, sed tantum modum simpliciter necessarium: & consequenter, si non separat corpus, quod per se respicit, ab anima quam non respicit, nisi secundario, signū est, quod non possit ab anima separari corpus.

Respondeo distinguendo consequens primum: non deberet sic, quin bene posset aliter fieri connaturaliter loquendo, nego consequentiam primam & secundam. Itaque, quemadmodum actio, qua Deus resuscitaret mortuum, licet sit supernaturaliter, potest tamen terminari ad mortuum cum iisdem accidentibus, quæ connaturaliter petit, aut sine illis, prout placet resuscitanti: ita actio qua ponitur corpus Christi sub speciebus, licet sit supernaturalis, potest tamen ponere corpus sub illis, vel cum anima, prout exigit connaturaliter, vel sine anima, prout placet Deo; & connaturalius est, ut primo modo ponat illud, quam secundo modo; & ex hoc connaturali modo colligit Concilium Tridentinum, quod de facto ita fiat: non ex eo, quod aliter fieri non posset.

Dices, proprietates inseparabiles concomitantur corpus necessario ita, ut non possit vllibi reperiri absque illis: sed huius ratio est, quia sunt absoluta, & priora loco, ac ab ipso independentia: ergo quæcumque accidentia absoluta sic priora ac independentia, debent necessario concomitari corpus.

Respondeo negando minorem: sed ratio est quia supponuntur absolute inseparabiles ac identificatæ consequenter

subiecto: non autem essent tales, si poneretur subiectum absque illis; unde si non concomitantur necessario corpus, sequeretur contradictio, quod scilicet essent, & non essent separabiles; qualis contradictio non sequitur ex eo, quod accidentia absoluta separabilia non concomitantur ipsum.

101 *Ex hac conclusione* sequitur vel à pari, vel à fortiori, quod accidentia respectiva & dependentia à loco non debeant replicari cum corpore, quod communius docent Doctores, & videtur asserere Doctor supra in prima propositione sua: si enim non debent replicari formæ absolute, quæ non dependent à loco, cur deberent replicari relative à loco dependentes? Quod si tamē necessario deberent replicari formæ absolute propter necessariam connexionem cum subiecto; & quia alias sequeretur, quod subiectum haberet & non haberet illas; profecto, ego consequenter tenerem formas, etiam respectivas dependentes à loco debere replicari, quia & æque videntur physice subiecto, & æque sequeretur contradictio illa, si non replicarentur. Nec refert, quod dependeat à loco determinato; nam dependentia illa non debet esse talis, ut non possint esse in alio loco; sed ut non determinant subiectum nisi in ordine ad illum locum; & licet sint in alio loco, non tamen faciunt subiectum præsens in illo alio loco, à quo dicuntur dependere: hoc tantum credo voluisse Scotum. Unde licet respectus sessionis, à quo corpus hic positum habet sedere, poneretur simul cum eodem corpore in Indiis, non faceret illud corpus sedere in Indiis, & consequenter posset corpus illud non obstat illo respectu stare in Indiis: sicut enim si poneretur intellectio obiecti hic existentis in India, faceret intellectum intelligentem hoc obiectum, & non aliquod obiectum Indicum, quia ex natura sua determinatur ad hoc obiectum; ita sessionis, quæ corpus sedet hic, posita in Indiis, faceret corpus sedere hic & non in Indiis, quia ex natura sua ad hoc determinatur. De facto autem, quandoquidem non sit necessarium replicare formam replicato subiecto, melius est dicere, quod illi respectus non replicentur, quia frustra ponerentur in illis locis, in quibus non haberent aliquem effectum magis quam si non ponerentur in illis.

CONCLUSIO III.

102 *Corpus positum in diversis locis non potest habere formas repugnantes in eodem loco, ut v.g. amorem & odium, calorem & frigus in gradibus incompatibilibus. Hæc est communior cum Scotis, quos novissime sequitur Ariana contra Suarezium & Auerisam.*

*Probat*ur: quia formæ impossibiles in eodem loco inferunt absolutam negationem, altera alterius; unde ex eo quod dicatur absolute, & simpliciter de aliquo subiecto quod amet, debet dici de ipso absolute & simpliciter, quod non prosequatur odio; & ex eo quod absolute dicatur de aliquo, quod sit calidum ut octo, debet dici de ipso, quod non sit frigidum ut octo, spectata potentia naturali: quia alias non essent incompatibiles: sed si ex huiusmodi formis una esset in subiecto in vno loco, & altera in altero, non inferret una negationem alterius simpliciter loquendo, quod enim habet odium in vno loco, licet in cæteris illud non habeat, non potest dici de eo simpliciter, & absolute, quod non habeat odium, ut patet: quia ut diceretur simpliciter non habere odium, deberet nullibi habere illud: & idē est de amore, & frigore ac calore: ergo non potest fieri, ut corpus replicatum in duobus locis habeat odium in vno, & amorem in alio.

Confirmatur: non potest de subiecto aliquo dici absolute, & simpliciter, quod amet & odio habeat, alias non essent formæ incompatibiles: sed si in vno loco haberet amorem, & in alio odium, absolute & simpliciter posset vtrumque de ipso dici, sicut potest absolute dici de ipso replicato in duobus locis, quod sit in illis duobus locis, & sicut potest dici de ipso absolute, quod habeat odium, si odium solus haberet: ergo nequit habere in diversis locis.

*Probat*ur secundo: contrarietas, quam habent amor, & odium, oritur, vel ex natura sua formali respectu ad eundem subiectum, vel ex limitatione & incapacitate subie-

cti, quod non habet virtutem sufficientem ad illa simul recipienda; & non oritur ex ratione loci, unde potest intelligi absque ordine ad locum, sed in diversis locis retinent naturam suam; & subiectum ex eo, quod ponatur in diversis locis, non redditur maioris capacitatis, quam esset in vno loco, ut manifestum est: ergo illæ formæ erunt sibi contrariæ respectu eiusdem subiecti, quamvis ponatur in diversis locis, non minus quam essent, si poneretur in vno tantum loco.

Confirmatur: quia si possent huiusmodi formæ contrariæ esse simul de potentia illa in subiecto replicato, posset vnus & idem homo damnari ac pati omnia tormenta infernalium, & committere omnia peccata mortalia, ac rursus beari ac frui omnibus consolationibus celestibus, & exercere omnes actus virtutum: quod videtur valde ridiculum & intelligibile: & si ita fieret, quæro quid potius deberet optare secundum affectum commodi, an carere vtroque statu, vel vtrumque possidere, & magisne displiceret cruciatus Inferni quam gaudium paradisi placeret.

104 *Obijciens primo*: Potest quis diversis temporibus odio habere, & amare idem obiectum: ergo & diversis locis.

Respondeo, negando consequentiam: quia diversa tempora non sunt simul, & sic non est contradictio, quod subiectum in illis afficiatur formis incompatibilibus: diversa vero loca, in quibus replicaretur corpus, essent simul, & sic contradictio verificaretur, si in illis afficeretur formis incompatibilibus.

Obijciens secundo: oppositio contradictoria est magis, quam contrarietas: sed diversitas loci sufficit ut eidem subiecto posito possint competere contradictoria: ergo sufficiet etiam ut formæ contrariæ possint ipsi competere. Probat minor: quia ex conclusione precedenti potest subiectum habere calorem hic, & negationem caloris in alio loco: sed calor, & negatio caloris sunt contradictoria: ergo diversitas loci sufficit, ut contradictoria possint competere eidem subiecto.

Confirmatur: quia quidquid saluat contradictionem simpliciter quando poneretur forma hic, & negatio formæ in alio loco, saluat etiam contradictionem simpliciter quando poneretur vnum contrarium hic, & alterum alibi in eodem subiecto; ergo si primum potest fieri, potest esse secundum.

Respondeo negando minorem, & distinguendo minorem probationis: calor & negatio absolute caloris, secundum quam scilicet diceretur absolute de subiecto, non habet calorem, concedo minorem; calor & negatio caloris non simpliciter, sed respectu ad aliquod aliud v.g. ad locum hunc vel illum, nego minorem. Itaque quemadmodum non est contradictio, quod anima sit unita capiti simpliciter, & non sit unita ipsi propterea in pede, ita non est contradictio, quod corpus sit calidum simpliciter in summo, & non calidum ut in hoc vel illo loco.

Ad confirmationem, nego antecedens, quia saluatur contradictio posito calore in subiecto hic & non ibi, quia ex eo, quod non sit ibi non sequitur simpliciter, & absolute, quod non sit in subiecto: sed si poneretur amor & odium in diversis locis, sequeretur simpliciter, quod esset amans, & odio habens, atque non amans. unde non saluaretur contradictio.

105 *Obijciens tertio*: nihil impedit positionem formæ compatibilis subiecto in ipso, nisi forma opposita, nec aliqua dispositio requiritur ex parte subiecti quam negatio formæ opposita; ergo si Petrus Romæ habet negationem amoris, poterit habere Romæ odium oppositum.

Respondeo, concedendo antecedens pro prima parte, & distinguendo ipsum pro secunda: quæ negatio absoluta, concedo: quam negatio secundum quid seu in ordine ad aliquid particulare, nego antecedens, & nego consequentiam: quia licet Petrus Romæ non habeat odium, non inde sequitur quin absolute, & simpliciter habeat odium, nec consequenter sequitur, quod habeat absolutam negationem odii, secundum quam diceretur de ipso absolute, & simpliciter, non habet odium: talis autem negatio requiritur in ipso, ut possit habere amorē obiecti odio habiti.

Obijciens

Corpus
habere
ad potest
formas
repugnantes
in
diversis
locis.

Obiicies quarto: non sequeretur contradictio in illo casu, quia non competere ipsi formæ contrariæ secundum eundem locum, sed secundum diuersa.

Respondeo negando sequelam, quia illud idem, secundum quod contradictoria nequeunt eidem conuenire, est idem subiecti, & non idem loci: in casu autem nostro esset idem subiectum, & diuersitas loci nihil facit ad rem.

DISPUTATIO XVI.

DE VACUO.

UPERIORI disputatione ostensum est quomodo corpora replere possint loca, nunc agendum est de Vacuo, quod inuoluit quid oppositum huic repletioni.

QVÆSTIO I.

Quid sit, & an dari possit Vacuum.

Quid vacuum in terminatum. **D**Vplex communiter assignari solet vacuum: vnum improprie dictum, quod interminatum vocant, & est spatium imaginariū, non cōtēntum intra aliquod corpus vel superficiē corporis, in quo tamen posset produci corpus, & tale vacuum est, quod imaginamur esse extra totum vniuersum. Alterum est vacuum propriē dictū, de quo hic principaliter agimus, quod vocatur terminatū, & describitur esse locus seu superficies non repleta corpore quantitativo, apta tamen repleti, & tale esset in schola, si parietes eius distarent à se inuicem sicut modo, nec aer aut aliud aliquod corpus esset intra illas, & intra concauum lunæ, si omnia inferiora corpora distruerentur aut annihilarentur. Dixi autem corpore quantitativo, quia si in huiusmodi spatio essent substantiæ spirituales, aut corpora non quantitativa, adhuc esset vacuum, propterea hic agitur de vacuo; & si esset plenum quantitate absque vlla substantia, non esset vacuum: unde superficies continens species Eucharisticas non est vacua, quamvis non contineat intra se substantiam quantitativē extensam.

Quid terminatum.

2 Per hoc patet ad primam partem quæstionis, in qua nulla est controuersia vilius momenti. In secunda vero parte varij sunt Auctores.

Prima sententia est, nec naturaliter, nec supernaturaliter posse dari vacuum huiusmodi terminatum. Ita *Vulpes 1. part. disp. 18. art. 3. num. 6. post Bannem ibidem quæst. 8. art. 2.*

Secunda sententia est non posse Vacuum dari vlla virtute creata, posse tamen Diuina & extraordinaria. Hanc tenent *Combric. Complutenjes, Ruinus & Fuentes, Arriaga, & alij* hic.

Tertia sententia est, non solum Diuina virtute, sed etiā creata posse dari vacuum, si considerentur creaturæ secundum vires suas, & non vt substant Diuino decreto ac prouidentia ordinanti de facto, vt non detur vacuum, quamuis, vt subsunt tali decreto, non possint procurare vacuum.

CONCLUSIO I.

Potest dari vacuum in terminatum.

3 *Potest supernaturaliter dari vacuum.* Hæc est communissima cum *Doctore in 4. dist. 43. q. 5. & quodl. 11. art. 2.* contra primam sententiam, quam miror *Vulpem* tenere.

Confirmatur manifestè: nihil impedit, quo minus Deus omnes Creaturas sublunares annihilaret & conseruaret Cælis, propterea de facto sunt: nec enim conseruatio Cælorum habet vllam dependentiam à conseruatione sublunarium, vt manifestum est: sed in tali casu daretur vacuum intra concauum Lunæ: ergo potest dari vacuum supernaturaliter.

Confirmatur: quia nulla potest assignari implicantia in hoc, quod Deus, vel annihilaret, vel expelleret totum aërem in schola contentum, non permittendo aliud corpus succedere ipsi: sed tum daretur vacuum: ergo potest dari vacuum.

Confirmatur secundo, quia difficile est ostendere rationem à priori, cur naturaliter non possit dari vacuum, nec est adeo euidenter certum, quin de facto detur in Cælis, vt de eo aliqui non dubitauerunt: ergo non est negandum Diuinæ omnipotentiae.

4 *Obiicies primo,* corpus locatum, & repletium loci est, quod facit formaliter latera corporis continentis distare: ergo nequeunt esse distantia absque corpore replente, & consequenter nequit dari vacuum, quia deberet esse superficies habens latera distantia. Probatur prima consequentia: quia effectus formalis nequit suppleri à Deo: ergo nequit Deus facere vt distent latera continentia, absque corpore replente.

Respondeo negando antecedens, ipsamet enim distantia est, quæ formaliter facit latera illa distare, & corpus replens solum effectiue facit illa distare, vel quatenus producit illam distantiam, vel quatenus dat occasionem, vt aliud agens illam producat: quod si etiam formaliter hoc faceret, non nisi per modum effectus secundarij: effectus autem formalis secundarius potest produci absque causa, cuius est effectus, vt patet in nigredine, quæ potest expelli absque albedine, quia albedo non expellit illam formaliter, nisi per modum effectus secundarij.

5 *Obiicies secundo:* vacuum est contra ordinem vniuersi, qui est representatio Diuinæ bonitatis, & sapientiae Diuinæ: ergo est quid inordinatum, ac contra representationem diuinæ bonitatis, ac Diuinam artem; ergo nequit à Deo causari.

Respondeo distinguendo antecedens: contra ordinem de facto statutum, transeat: contra ordinem omnem possibilem, quem posset habere, nego antecedens, & similiter distinguo consequens: quid inordinatum, hoc est contra ordinem de facto institutum, concedo: inordinatum, id est contra ordinem aliū possibilem, nego consequentiam quoad primam partem: distinguo etiam idem consequens quoad secundam partem: contra illam representationem diuinæ bonitatis, quæ de facto est, concedo: contra omnem representationem eius, nego consequentiam pro illa parte, & absolute nego secundam consequentiam.

6 *Obiicies tertio:* ex discontinuatione partium hominis destruitur homo: ergo ex discontinuatione partium vniuersi destruitur vniuersum: sed discontinuantur partes eius, si daretur vacuum: ergo nequit dari vacuum remanente vniuerso.

Respondeo primo distinguendo vltimum consequens: remanente vniuerso secundum esse totale quale de facto habet, transeat: secundum partes eius, nego consequentiam. Sicut enim ex discontinuatione partium hominis, licet destruat homo, non tamen destruantur partes eius, sic nec ex discontinuatione partium vniuersi destrui debent partes eius, licet ipsummet destrueretur: nec ad nostram conclusionem necessarium est quod possit dari vacuum manente vniuerso, sed sufficit, quod possit dari quomodocumque.

Respondeo secundo negando subsumptum, quia quamuis aër expelleretur ex schola, nullo alio corpore accedente, partes vniuersi essent continuæ mediate vel immediate, vt patet, quia parietes continuarentur inter se, & cum aëre, & aliis corporibus vniuersi extra se positis.

7 *Obiicies quarto,* Latera illa essent & non essent distantia: essent quidem, vt supponitur, non essent autem, quia nihil mediaret inter illa.

Respondeo negando sequelā pro secunda parte, ad cuius probationem dico, posse distare illa absque aliquo medio positio interiacente, modo sic se habeant, vt absque recessu à loco suo possit poni medium positum inter illa.

Obiicies quinto, sequeretur quod daretur locus, & non daretur; daretur quidem, quia vacuum dicitur esse locus non repletus corpore: non esset autem, quia locus formaliter dicit respectum ad locatum, tum autē nihil esset locatum in illo loco: ergo non esset locus.

Respondeo distinguendo sequelā: sequeretur, quod daretur locus fundamentaliter, id est superficies apta fundare respectum, à quo constituitur formaliter in esse loci, & non daretur talis locus, nego sequelam: aut sequeretur quod

A a a daretur